

Na zaproszenie Prezydium Sejmu, przybyła wczoraj do Warszawy delegacja Zgromadzenia Narodowego Francji z przewodniczącym Zgromadzenia — Achille Perettem. Na lotnisku Okęcie gości witali przedstawiciele Sejmu z marszałkiem Czesławem Wycechem i wicemarszałkiem Zenonem Kłiszka.

W godzinach południowych delegacja Zgromadzenia Narodowego Francji złożyła kurtuazyjną wizytę w Sejmie marszałkowi Czesławowi Wycechowi.

Parlamentarzyści francuscy złożyli wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza. Goście francuscy zapoznali się z historią walk żołnierzy polskiego na różnych frontach II wojny światowej. Deputowani francuscy interesowali się zwłaszcza miejscami wspólnych walk żołnierzy polskich i francuskich przeciwko hitlerowskiemu najeźdźcy. (PAP)

W 25 rocznicę

wyzwolenia Bułgarii

Depesze gratulacyjne
z Polski

W imieniu Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, Rady Państwa i rządu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej oraz w imieniu narodu polskiego Władysław Gomułka, Marian Spychalski oraz Józef Cyrankiewicz przesyłali narodowi bułgarskiemu najserdeczniejsze pozdrowienia z okazji 25 rocznicy wyzwolenia. (PAP)

Historyczne i aktualne aspekty układów poczdamskich

Sesja naukowa w PISM

7 bm. w Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych w Warszawie rozpoczęła się dwudniowa sesja naukowa, poświęcona 25 rocznicy układów poczdamskich i aktualnym problemom bezpieczeństwa europejskiego. W obradach uczestniczą naukowcy z szeregu polskich ośrodków uniwersyteckich oraz naukowcy z europejskich krajów socjalistycznych i państw Europy Zachodniej, m. in. obecni są przedstawiciele świata nauki z NRD i NRF.

W pierwszym dniu sesji na obrady przybyli: minister spraw zagranicznych — Stefan Jędrzychowski i wiceminister tego resortu — Adam Willman.

Otwierając obrady przewod

niczący Rady Naukowej PISM — prof. dr Zbigniew Resich — przypomniał m. in., że układy poczdamskie są jednym z najważniejszych aktów międzynarodowych okresu powojennego.

Inauguracyjne przemówienie wygłosił minister spraw zagranicznych — Stefan Jędrzychowski, który podkreślił m. in. podstawowe znaczenie poczdamskiego układu pokojowego oraz jego dalszego umacniania dla utrwalenia pokoju i bezpieczeństwa w Europie.

(Fragmenty przemówienia min. S. Jędrzychowskiego podajemy oddzielnie).

Następnie uczestnicy obrad wysłuchali kilku referatów problemowych. (PAP)

Informacyjna podróż Schroedera do USA

Przewodniczący komisji spraw zagranicznych Bundestagu, polityk chadecki, Gerhard Schroeder wyjechał w poniedziałek do Stanów Zjednoczonych. Jego tygodniowa podróż, określana jako informacyjna, ma na celu zorientowanie się w stanowisku rządu USA w sprawie polityki wschodniej rządu Brandta — Scheela. Poprzednio w USA przebywał przewodniczący frakcji CDU/CSU w Bundestagu, Rainer Barzel.

239 wypadków drogowych

Bilans pierwszych dni września

Jak informuje Komenda Główna MO w ciągu minionej soboty i niedzieli na szosach i drogach wydarzyło się 80 poważnych wypadków w wyniku których 24 osoby poniosły śmierć, a 75 osób doznało ciężkich obrażeń ciała.

Ogółem w ciągu 6 dni września na terenie całego kraju zanotowano 239 wypadków. Zginęło w nich 78 osób, a 255 ciężko rannych zostało przewiezionych do szpitala. (PAP)

Nie ma spokoju na Bliskim Wschodzie

Izrael torpeduje misję Jarringa

Żądania komandosów palestyńskich

W niedzielę rano gabinet izraelski zebrał się na nadzwyczajnym posiedzeniu, podczas którego postanowiono zawiesić tymczasowo udział Izraela w bliskowschodnich rozmowach pokojowych pod auspicjami Gunnara Jarringa. Komunikat opublikowany po zakończeniu posiedzenia głosi, że decyzja ta została podjęta w związku z rzekomym pogwałceniem zawieszenia ognia przez ZRA.

Ambasador Izraela w ONZ, Josef Tekoah, który jest przedstawicielem tego kraju na rozmowach z Jarringiem, udał się w poniedziałek do Nowego Jorku. Oświadczył on dziennikarzom, że przedstawi on Gunnarowi Jarringowi stanowisko rządu izraelskiego w sprawie wstrzymania się od udziału w rozmowach.

Decyzja rządu izraelskiego nie wywołała zdziwienia w krajach arabskich. W stolicach Bliskiego Wschodu uważa się, że Izrael tylko szukał pretekstu, aby stoperdować negocjacje. Dziennik „Al Ahrām” stwierdził: „Jest oczywiste, że ewolucja, której uległo stanowisko Izraela od akceptacji

planu Rogersa, świadczy o tym, że rząd izraelski uczyni wszystko co jest w jego mocy, aby przeszkodzić wprowadzeniu w życie rezolucji Rady Bezpieczeństwa”.

Uprawdzenie 4 samolotów różnych linii lotniczych przez ekstremistyczne ugrupowanie palestyńskie, przyczyniło się dodatkowo do skomplikowania problemu.

ŻĄDANIA KOMANDOSÓW

Rzecznik Ludowego Frontu Wyzwolenia Palestyny zapowiedział wcześniej na konferencji prasowej w Ammanie uwolnienie kobiet i dzieci — pasażerów uprowadzonych samolotów.

Z zapowiedzi wynikało, iż komandosi palestyńscy zatrzymują pasażerów, którzy są obywatelami amerykańskimi, zachodni Niemcami, brytyjskimi i izraelskimi. Jak wiadomo Front Wyzwolenia wysunął pod adresem trzech ostatnich państw żądanie wypuszczenia na wolność wszystkich więzionych bojowników palestyńskich.

NADZWYŻAJNA SESJA LIGI ARABSKIEJ

W niedzielę zakończyła obrady nadzwyczajna sesja Ligi Arabskiej zwołana na prośbę organizacji Arabów palestyńskich. Prośba ta została poparta przez ZRA. Uczestnicy sesji powzięli uchwały aprobujące postulaty Palestyńczyków.

W AMMANIE ZNÓW STRZAŁY

Agencja AFP powołując się na roznosiące jordańską poinformowała, że komandosi palestyńscy ostrzelali w poniedziałek przed południem rakietami i z broni automatycznej budynki radia i telewizji jordańskiej w Ammanie.

AFP powołując się również na roznosiące jordańską doniosła o akcji około 150 komandosów palestyńskich, którzy „przechytywali” domy mieszkalne.

NOWY ATAK IZRAELSKI NA LIBAN

W niedzielę rano izraelskie siły zbrojne znów zaatakowa-

Dialog Brandt — Barzel

W najbliższą środę kanclerz Willy Brandt dokona zaplanowanej uprzednio wymiany poglądów na temat polityki wschodniej rządu bońskiego z przewodniczącym opozycyjnej frakcji parlamentarnej CDU/CSU, Rainerem Barzelem. (PAP)

Udział kobiet

w życiu ekonomicznym

Od 8 do 21 września br. odbywać się będzie w Moskwie seminarium ONZ nt. „Udział kobiet w życiu ekonomicznym ich krajów”. W seminarium uczestniczą delegatki z 31 krajów świata.

Polskę reprezentuje dr nauk ekonomicznych — Zdzisława Czyżowska.

Zjazd „Czarnych Panty”

W niedzielę wieczorem w Filadelfii 10 tys. osób zgromadziło się, aby wysłuchać na zjeździe partii murzyńskiej „Czarne Panty”, przemówienia jednego z przywódców tej organizacji — H. Newtona.

Mówca stwierdził, że pomimo przyznania wszystkim obywatelom

terytorium Libanu. Izraelczycy postępowali w kierunku wsi Kafr Haman i Rashaya Fokhar na południu, mimo iż Rada Bezpieczeństwa na posiedzeniu odbytym w sobotę uchwaliła rezolucję żądającą aby wszystkie wojska izraelskie zostały natychmiast wycofane z terytorium Libanu.

PAP

„Dzień Ojczyzny” w Berlinie Zachodnim

Demonstracje neohitlerowców przeciwko polityce Brandta

Na marginesie wiecu przesiedleńców, który odbył się 6 bm. w Berlinie Zachodnim, z okazji tzw. „Dnia Ojczyzny”, warto odnotować szczególną aktywność, jaką rozwinęła tego dnia w mieście neohitlerowska NDP i wiele innych skrajnie nacjonalistycznych ugrupowań Berlina Zachodniego.

Obok aktywnego uczestnictwa w wiecu przesiedleńców, neohitlerowska NPD przeprowadziła po zakończeniu tej imprezy ponowną demonstrację swych zwolenników, którzy w godzinach popołudniowych i wieczornych usiłowali zakłócić przebieg sportowych pokazów policyjnych na zachodnioberlińskim stadionie olimpijskim, gdzie w charakterze gościa honorowego znajdował się Willy Brandt. Neohitlerowcy, około 500 osób, podjęli również próbę zakłócenia obrad kongresu Związku Zawodowego Pracowników Aproprowiacji i Gastronomii w Berlinie Zachodnim, w czasie gdy kanclerz wygłaszał przemówienie do delegatów. Jeszcze przedtem, u wejścia do gmachu obrad, neohitlerowcy obrzucili Brandta i jego świtę zgniłymi jajami i pomidorami. Zarówno przed stadionem olimpijskim jak i przed gmachem obrad Związku Zawodowego demonstranci wznosili okrzyki obwiniające rząd Brandta o „zdradę narodowych interesów niemieckich”. Demonstranci domagali się równocześnie postawienia Brandta i Scheela przed sądem.

Realizacja zadań planu gospodarczego

Wczoraj w Komitecie Centralnym PZPR odbyła się narada sekretarzy ekonomicznych KW partii, poświęcona głównie sprawom realizacji tego rocznych zadań narodowego planu gospodarczego oraz ocenie prac komisji zakładowych powołanych po V Plenum KC PZPR. W obradach, którym przewodniczył członek Biura Politycznego, sekretarz KC PZPR — Bolesław Jaszcuk, uczestniczyli m. in. wicepremierzy Józef Kulesza i Stanisław Majewski. (PAP)

Sekretarz IMCO w Warszawie

Na zaproszenie Ministra Żegligr PRL przybył 7 bm. do Warszawy sekretarz generalny Międzyrządowej Morskiej Organizacji Doradczej Colin Goad wraz z małżonką.

Międzyrządowa Morska Organizacja Doradcza (IMCO) jest organem ONZ dla rozwoju współpracy między rządami w sprawach morskich. (PAP)

lom Stanów Zjednoczonych równych praw, sytuacja ludności murzyńskiej nie uległa poprawie. Domagał się ukroczenia represji wobec Murzynów.

Krótko

Przed spotkaniem na szczycie

W niedzielę w Lusace rozpoczęła się narada ministrów spraw zagranicznych około 50 państw niezwiązanych, której celem jest przygotowanie porządku dziennego, rozpoczynającego się tu we wtorek konferencji na najwyższym szczeblu tych krajów.

rek konferencji na najwyższym szczeblu tych krajów.

Wzmocniają siły NATO

W niedzielę rzecznik Pentagonu podał do wiadomości, że Stany Zjednoczone użyją myśliwców bombardujących ze zmiennym układem skrzydeł typu F-111 dla wzmocnienia i modernizowania sił NATO w Europie.

Pierwsza eskadra tych samolotów w liczbie 24 wysłana zostanie do amerykańskiej bazy wojskowej Upper Haywood w W. Brytanii.

Trzęsienie ziemi w Sarajewie

Nowe trzęsienie ziemi o sile 5 stopni nastąpiło w poniedziałek rano w jugosłowiańskim mieście Sarajewo. Epicentrum wstrząsów znajdowało się w jednej z części miasta.

Święto plonów

Plon niesłomy, plon... Centralne dożynki na Stadionie X-lecia w Warszawie. Na zdjęciu: Gospodarz dożynek Władysław Gomułka z tradycyjnym bochnem chleba.

CAF — Uchymiak — telefoto

Przemówienie W. Gomułki podajemy na stronie 2.

Międzynarodowa konferencja organów pożarnictwa

W warszawskiej szkole oficerów pożarnictwa rozpoczęły się obrady VIII międzynarodowej konferencji organów pożarnictwa krajów socjalistycznych.

W konferencji udział biorą delegaci 7 krajów socjalistycznych oraz obserwatorzy z Kuby i Mongolii.

Otwarcia konferencji dokonał wicemin. spraw wewnętrznych — Bogusław Stachura. (PAP)

Ogólnopolska narada

Praca wychowawcza placówek służby zdrowia

7 bm. rozpoczęły się w Warszawie obrady pierwszej ogólnopolskiej narady aktywnego kulturalnego, zorganizowanej przez ZG ZZ Pracowników Służby Zdrowia. Celem narady, która otworzył przewodniczący ZG Związku — dr Janusz Biernacki, jest omówienie głównych problemów pracy wychowawczej w placówkach służby zdrowia oraz wskazanie, że działalność kulturalno-oświatowa może i powinna wspierać zadania wychowawcze. Na obrady przybył zastępca kierownika Wydziału Administracyjnego KC PZPR — Władysław Nieśmiałek oraz wiceminister zdrowia i opieki społecznej — Józef Grenda. (PAP)

2:1 DLA WĘGRÓW

Fatalna deszczowa pogoda stoperdowała międzynarodowe spotkanie tenisowe Polska — Węgry. W ciągu trzech dni zdolano rozegrać tylko trzy pojedynki. Rzecznik został przerwany przy stanie 2:1 dla Węgier. W poniedziałek drużyna gości musiała już powrócić do Budapesztu. (t)

POGODA

Zachmurzenie umiarkowane, na północnym wschodzie przejściowo duże, z możliwością przelotnych opadów. Temperatura maksymalna od 15 st. na północnym wschodzie do ok. 20 st. na zachodzie kraju. Wiatry umiarkowane z kierunków zachodnich.

Dalszy postęp rolnictwa warunkiem harmonijnego rozwoju naszej gospodarki

Przemówienie W. Gomułki na centralnych dożynkach

TOWARZYSZE I OBYWATELE! ROLNICY I PRACOWNICY ROLNICTWA!

W imieniu Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej i władz naczelnych Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego, w imieniu Rady Państwa i rządu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej witam i pozdrawiam serdecznie uczestników tegorocznych ogólnokrajowych dożynek.

Mamy za sobą trudne i pracowite żniwa, które w tym roku w niesprzyjających warunkach klimatycznych wymagały od rolników wyjątkowego wysiłku i ofiarności. Serdecznie dziękuję i składam wyrazy uznania rolnikom, pracownikom Państwowych Gospodarstw Rolnych, mechanizatorom, specjalistom rolnym i wszystkim tym, którzy swym trudem i pracą zapewnili sprawną przebieg zbiorów. Serdeczne podziękowanie składam kobietom wiejskim, członkom rodzin pracowników Państwowych Gospodarstw Rolnych, jak również członkom Związku Młodzieży Wiejskiej i Związku Młodzieży Socjalistycznej, studentom i harcerzom, uczestnikom Ochotniczych Hufców Pracy i żołnierzom, którzy pomagali w pracach żniwnych.

Wydatną pomoc okazali rolnikom kółka rolnicze i międzykółkowe bazy maszynowe, dzięki którym gospodarstwa chłopie korzystały w roku bieżącym ze zwiększonych usług traktorów, kombajnów, sнопowiązalek i młocarni. Bez tych zespołowo wykorzystywanych maszyn prace żniwne byłyby nieporównanie bardziej uciążliwe i przedłużone.

Coraz lepsze wykorzystanie nowoczesnej techniki miało też szczególną wagę dla Państwowych Gospodarstw Rolnych, w których prace żniwne z roku na rok przebiegają szybko i sprawniej.

NIEPOMYŚLNY DLA ROLNICTWA ROK ZWIĘKSZA ZADANIA

Mimo postępu w mechanizacji i chemizacji rolnictwa, mimo, że wysiłki chłopów i ogółu pracowników rolnictwa był większy — tegoroczne plony zbóż są mniejsze niż w roku ubiegłym. W wyniku długotrwałej zimy uległo zniszczeniu i trzeba było zorać około 1 milion hektarów zasiewów żyta. Wybitnie opóźniona i zbyt mokra wiosna nie pozwoliła na ponowne obsianie całego tego arealu zbożami jarymymi, zwłaszcza w województwach północno-wschodnich i centralnych. W rezultacie powierzenia zasiewów zbóż w roku bieżącym zmniejszyła się o prawie 400 tys. ha. Ponadto niesprzyjające warunki atmosferyczne dla wegetacji zbóż w różnych rejonach kraju, a także burze i deszcze w czasie zbiorów spowodowały — według wstępnych danych — zmniejszenie przeciętnych plonów zbóż w skali całego kraju o około 1 kwintal z hektara w porównaniu z rokiem ubiegłym. Zmniejszenie zbiorów zbóż pociąga za sobą konieczność zwiększenia importu zbóż i pasz z zagranicy. Liczymy głównie na zwiększenie importu zbóż ze Związku Radzieckiego, który w ostatnich latach dostarczał nam 1-1,2 mln ton zboża rocznie.

Rok bieżący jest drugim z kolei rokiem niezbyt pomyślnym dla naszego rolnictwa. W roku ubiegłym długotrwała susza obniżyła o ponad 10 proc. globalną produkcję rolną w naszym kraju. Szczególnie uciślały zasoby pasz dla zwierząt gospodarskich, co odbiło się ujemnie na hodowli. Zeszłoroczne niskie zbiory siana, roślin pastewnych i okopowych spowodowały zmniejszenie pogłowia trzody chlewnej i bydła. Ostatni spis czerwcowy wykazał, że w ciągu roku nastąpiło obniżenie

pogłowia bydła w kraju o 1,9 proc. to jest o 210 tys. sztuk, a trzody chlewnej — o 6,3 proc., to jest o 900 tys. sztuk. Spadek pogłowia bydła i trzody chlewnej wystąpił przede wszystkim w gospodarstwach chłopskich. Państwowe Gospodarstwa Rolne i spółdzielnie produkcyjne w minionym roku gospodarczym powiększyły nieznacznie stan pogłowia zwierząt gospodarskich.

W ostatnich miesiącach nastąpiło ponowne ożywienie w produkcji hodowlanej, wystąpiły tendencje do odbudowy i zwiększenia pogłowia zwierząt, zwłaszcza trzody.

Szybkie zwiększenie pogłowia bydła, a szczególnie trzody stanowi obecnie główne zadanie naszego rolnictwa. Mimo obniżonych zbiorów zbóż, są po temu sprzyjające warunki. W roku bieżącym mamy bowiem pomyślnie widoki na stosunkowo wysokie zbiory pasz nie zbożowych — siana, ziemniaków i pozostałych roślin pastewnych.

Najpilniejszym i niecierpiącym zwłoki zadaniem wszystkich bez wyjątku — rolników, służby fachowej, kółek rolniczych, spółdzielczości wiejskiej, rad narodowych i kierowniczych PGR jest opracowanie, a później realizowanie w skali powszechnej programu możliwie najbardziej racjonalnego zagospodarowania pasz nie zbożowych. Wszystkie suszarnie, kolumny parnikowe, urządzenia silosowe i magazyny powinny w maksymalnym stopniu być wykorzystane dla przetwarzania, konserwacji i przechowywania roślin paszowych.

Państwo okaże wydatną pomoc na rzecz rozwoju produkcji zwierzęcej, polepsza stale ekonomiczne warunki tej produkcji, popierać będzie rozbudowę pomieszczeń inwentarskich, rozszerzać opiekę zootechniczną i weterynaryjną.

W celu lepszego wykorzystania w roku bieżącym większych zbiorów ziemniaków w tuczu trzody mięsno-słoninowej i powiększenia w skupie ich wagi, dotychczasową cenę dla sztuk kontraktowanych o wadze 110 — 120 kg. rozciąga się z dniem 1 listopada br. na sztuki cięższe o wadze do 130 kg. Oznacza to, że sztuki w wadze 120 — 130 kg. mieć będą cenę wyższą niż dotychczas o ponad 2 złote za kilogram żywa.

Plan skupu zbóż ze zbiorów roku 1970 ustalony zostanie na poziomie niższym, w stosunku do roku ubiegłego w celu pozostawienia większych zasobów pasz w gospodarstwach rolnych.

Obecnie głównym zadaniem wszystkich sektorów rolnictwa jest staranne i terminowe wykonanie prac jesiennych, co stanowi podstawowy warunek uzyskania dobrych plonów w roku przyszłym. Jest to zadanie trudniejsze niż w innych latach ze względu na znacznie opóźnione żniwa.

Kółka rolnicze, bazy maszynowe, Państwowe Ośrodki Maszynowe i służba rolna powinny zapewnić maksymalne wykorzystanie sprzętu mechanicznego w pracach polowych i w transporcie. Obowiązkiem spółdzielczości wiejskiej jest sprawne zaopatrzenie rolnictwa w środki produkcji.

W NOWEJ PIELICIE DALSZA INTENSYFIKACJA PRODUKCJI

Pod zbiory roku przyszłego rolnictwo otrzyma około 140 kilogramów nawozów mineralnych w czystym składniku na 1 hektar użytków rolnych, to jest o ponad 10 proc. więcej niż w roku ubiegłym. Wysoki już poziom mineralnego nawożenia wymaga doskonałości umiejętności ich stosowania, zależnie od rodzaju gleby i uprawianych roślin, zgodnie ze wskazaniami nauki.

PGR dostarcza rolnikom około 15 proc. zbóż kwalifikowanych więcej niż w roku ubiegłym, przy czym znaczna część rolników otrzyma nowe intensywne odmiany zbóż omych o wysokich wymaganiach agrotechnicznych i nawozowych.

W okresie jesienno-zimowym zespoły specjalistów rolnych, wzorem lat ubiegłych, dokonają oceny realizacji przez rolników i Państwowe Gospodarstwa Rolne zaleceń agrotechnicznych, określa zadania produkcyjne dla poszczególnych grup gospodarstw na

rok 1971 oraz ustala program zimowego szkolenia rolników. Praca ta dla postępu kultury rolniej jest bardzo istotna. Doświadczenia bieżącego roku raz jeszcze dowodzą, jak wielkie znaczenie dla wzrostu produkcji rolniej ma racjonalna agrotechnika, stosowanie odpowiednich zaleceń nauki i coraz lepsze wyposażenie rolnictwa w nowoczesne środki produkcji.

Nadchodzący rok 1971 otwiera okres nowego, 5-letniego planu rozwoju gospodarki na rodowej. Zadaniem rolnictwa w nowym 5-leciu będzie dalsza intensyfikacja produkcji roślinnej i zwierzęcej.

Realizowany będzie nadal szeroki program postępu gospodarczego i społecznego na wsi, program melioracji, mechanizacji, budownictwa, elektryfikacji i zaopatrzenia wsi w wodę. Dotyczy to wszystkich sektorów naszego rolnictwa.

Gospodarstwa chłopskie powinny wykorzystywać wszelkie środki dla intensyfikacji produkcji. Kółka rolnicze i Związek Młodzieży Wiejskiej, a także rodziny chłopskie powinny rozbudzać wśród młodzieży wiejskiej zainteresowanie nie dla wiedzy fachowej, wychowywać światłych, pracowitych, lubiących swój zawód młodych rolników.

Kółka rolnicze, zgodnie z uchwałąmi swego ostatniego zjazdu, służą będą nadal sprawie intensyfikacji produkcji rolniej w gospodarstwach chłopskich. Rozszerzanie i podnoszenie poziomu usług mechanizacyjnych i agrotechnicznych, rozwijanie oświaty rolniczej i podnoszenie kultury rolniej — to główne zadania tej samorządnej organizacji chłopskiej.

Spółdzielnie produkcyjne mają nadal duże możliwości podnoszenia produkcji i szybszego rozwijania chowu zwierząt gospodarskich.

Ważną rolę w rozwoju całego rolnictwa spełniają będą nadal Państwowe Gospodarstwa Rolne. Od nich w dużej mierze zależy intensyfikacja całej produkcji rolniej. Dostarczając one powinny coraz więcej kwalifikowanych, wysokokopłennych nasion roślin uprawnych i dobrego materiału zarodkowego do produkcji zwierzęcej. Obowiązkiem Państwowych Gospodarstw Rolnych jest także stale poprawianie swoich wyników ekonomiczno-produkcyjnych. Na Państwowych Gospodarstwach Rolnych ciąży szczególnie ważne zadanie przemiowania i należytego zagospodarowania gruntów przekazywanych państwu przez rolników w zamian za renty.

CODZIENNY TRUD ROLNIKÓW POPARCIEM POKOJOWEJ POLITYKI PRL

Dalszy postęp rolnictwa mieć będzie w nadchodzących latach zasadnicze znaczenie dla harmonijnego i zrównoważonego rozwoju całej gospodarki narodowej. Musimy tak w rolnictwie jak i w przemyśle nauczyć się gospodarować nowoczesnie, oszczędnie, rozwijać produkcję wysokiej jakości, obniżać koszty jej wytwarzania.

Wyniki naszej pracy będą określać poziom naszego życia. Według wyników naszej pracy oceniać nas będą zarówno nasi przyjaciele, jak i przeciwnicy. Pozycja każdego kraju w świecie, a Polska nie jest tu żadnym wyjątkiem, zależy przede wszystkim od rozwoju jego sił wytwórczych, od poziomu jego gospodarki i kultury. Ma my wszelkie dane po temu, ażeby umacniać międzynarodową pozycję Polski Ludowej.

W ciągu ostatniego roku dzięki konsekwentnej wspólnej pokojowej polityce państw socjalistycznych sytuacja w Europie rozwija się bardziej pomyślnie. Wzmagają się dążenia do umocnienia bezpieczeństwa i pokoju na podstawie utrwalenia istniejących granic oraz wyrzeczenia się użycia siły w stosunkach między państwami. Wyrazem tych dążeń jest podpisany niedawno układ między Związkiem Radzieckim a Niemiec Republiką Federalną, który wychodzi z poszanowania integralności terytorialnej wszystkich państw w ich obecnych granicach stwarza możliwości zbu-

dowania normalnych stosunków i współpracy gospodarczej i naukowo-technicznej w interesie pokojowego rozwoju całej Europy.

W tym samym kierunku zdążają rozmowy, jakie prowadzi rząd Polski Ludowej z rządem Niemieckiej Republiki Federalnej. Naszą intencją jest, jak to wielokrotnie stwierdzaliśmy, zawarcie układu, który by normalizował stosunki między obydwojema krajami na podstawie uznania ostatecznego charakteru polskiej granicy zachodniej oraz wyrzeczenia się przez NRF wszelkich roszczeń terytorialnych na dziś i na przyszłość. Tylko taki układ, leżący w interesie pokoju europejskiego, odpowiadać może życzeniom społeczeństwa polskiego.

Normalizacja stosunków między państwami Układu Warszawskiego a Niemiecką Republiką Federalną ma na celu usunięcie głównego źródła napięcia w Europie i stworzenie warunków dla konstruktywnej i korzystnej współpracy między wszystkimi krajami naszego kontynentu na gruncie zasad pokojowego współistnienia.

Naszą pokojową politykę po piera cały naród swą jednością wokół władzy ludowej i swym codziennym trudem, po pierają ją chłopcy i pracownicy rolnictwa nie szczędząc siły dla powiększania produkcji rolniej i rozkwitu Polski Ludowej.

Życzę wam jak najlepszych osiągnięć w intensyfikacji naszego rolnictwa i wszelkiej po myślności w nowym roku gospodarczym.

Niech żyje i umacnia się sojuszu ludzi pracy miast i wsi!

Niech żyje i rozkwita nasza ojczyzna — Polska Ludowa!

Realizacja zasad poczdamskich oznacza bezpieczeństwo Europy

Przemówienie S. Jędrzychowskiego

Witając uczestników sesji naukowej min. Stefan Jędrzychowski powiedział:

„Zagadnienia, które Polski Instytut Spraw Międzynarodowych postawił na porządku dziennym obecnej sesji, znajdowały się zawsze w centrum uwagi polskiej polityki zagranicznej i są dla niej w dalszym ciągu zagadnieniami pierwszoplanowymi.

W historycznym bilansie 1945 r., określonym decyzjami zwycięskich mocarstw antyhitlerowskiej koalicji, dominują dwa elementy. Po pierwsze, rok ten zamyka kartę historii Europy znaczącą krwawymi próbami niemieckiego imperializmu jej podbicia. Po drugie — decyzje jałtańskie i poczdamskie stworzyły trwały fundament powojennej konstrukcji Europy.

Podstawą powstałego po 1945 r. status quo nie był odwet zwycięzców na agresorze i realizacja terytorialnych rewindykacji ofiar agresji, lecz doświadczenie nagromadzone z dwóch wojen światowych, a więc dokonanie wielkiej syntezy doświadczeń historycznych naszego kontynentu. Kluczowe znaczenie miało głębokie przekonanie mocarstw alianckich, iż nie należy dopuścić do odrodzenia się niebezpieczeństwa ekspansji imperializmu niemieckiego — przekonanie kształtujące się już w końcowych latach wojny.

W porównaniu z decyzjami wersalskimi po I wojnie światowej — w podejmowaniu przez aliantów decyzji o losie pokonanych Niemiec o wiele istotniejszą rolę odgrywało działanie prewencyjne. Wielkie nowum stanowiły wysiłki, by doprowadzić do redukcji społeczeństwa niemieckiego, do ukształtowania nowych, innych Niemiec. Te tendencje znalazły wyraz przede wszystkim w decyzjach poczdamskich o demilitaryzacji, denazyfikacji, dekartelizacji i demokracji Niemiec.

Działaniem prewencyjnym — w imię bezpieczeństwa europejskiego

— były także zmiany terytorialne, zwłaszcza zaś ustanowienie granicy na Odrze i Nysie Łużyckiej, przesunięcia ludnościowe, likwidacja podstaw ekonomicznych junkierstwa i wielkiej burżuazji w radzieckiej strefie okupacyjnej, a także formalna likwidacja Prus, które od naruszeń lat były ośrodkiem kierowniczym militarystki i imperializmu niemieckiego.

Okoliczności, w jakich doszło do polityki odstępstw mocarstw anglosaskich od wspólnych decyzji poczdamskich zbliża się, zarówno w czasie jak i w treści, z narodzinami zimnej wojny. Strategia globalna Stanów Zjednoczonych przesłoniła im widzenie spraw niemieckich pod kątem bezpieczeństwa europejskiego. I obecnie spotykamy się jeszcze z próbami interpretacji układów poczdamskich na korzyść odwetowych i rewizjonistycznych celów, interpretacji dokonywanych przez niektórych koła w NRF.

Umowa poczdamska stanowiła prawnomiędzynarodowy akt uznania suwerenności państwa polskiego na ziemiach położonych na wschód od Odry i Nysy Łużyckiej.

Przekazanie tych ziem Polsce nie było ograniczone żadnym warunkiem czasowym. Na obu państwach niemieckich powstałych na gruzach III Rzeszy ciążył obowiązek uznania ostateczności i nienaruszalności polskiej granicy zachodniej. Z obowiązku tego Niemiecka Republika Demokratyczna wywodziła się już w 1950 r. Kroku tego oczekuje my obecnie od Niemieckiej Republiki Federalnej, uzależniając od tego normalizację stosunków z tym państwem.

Istotnym czynnikiem stabilizacji pokojowej w Europie jest istnienie i charakter NRD. Bliska współpraca z tym państwem, które — kładąc podwaliny pod socjalistyczne społeczeństwo — dokonało konsekwentnej przebudowy życia wewnętrznego w myśl zasad Jałty i Poczdamu, jest zgodna z podstawowymi wymogami polskiej racji stanu, stanowiąc zarazem wkład w dzieło jedności wspólnoty socjalistycznej.

W postanowieniach poczdamskich znajdowały i znajdują wyraz żywotne wymogi trwałego rozwoju historycznej Europy. Podstawowe treści i konsekwencje porozumień poczdamskich, to podopieczanie losów „problemu niemieckiego” wymogom bezpieczeństwa europejskiego oraz wejście wspólnoty państw socjalistycznych na dziejową arenę światową, jako aktywnego podmiotu międzynarodowej polityki. Stworzyło to nowy, odpowiadający racjom pokoju wego rozwoju Europy — układ sił w skali europejskiej, a także światowej.

Wcielanie w życie zasad poczdamskich oznacza uznanie nienaruszalności istniejących granic, uznanie terytorialno-politycznego status quo, a w konsekwencji zapewnienie bezpieczeństwa europejskiego.

Niezmiennie od 1945 r. podkreśla liśmy ścisły związek między uznaniem realiów powojennej Europy a perspektywami pokojowego rozwoju tego kontynentu. Pozna, lecz nieuchronnie, nastąpić użalenie tego faktu przez to państwo, które z negacji konsekwencji Poczdamu czyniło dotychczas credo swej polityki. Państwem tym jest NRF.

Zawarty w Moskwie w dniu 12 sierpnia br. układ między Związkiem Radzieckim a Niemiec Republiką Federalną jest niewątpliwie aktem prowadzącym NRF na tory poszanowania postanowień poczdamskich. Rozmowy, jakie toczą się między Polską a NRF, zdążają ku temu samemu celowi.

Przedkładając Europie propozycję zwołania konferencji w sprawie bezpieczeństwa i współpracy, proponując rozpatrzenie na takiej konferencji w pierwszej kolejności sprawy porozumienia o rezygnacji ze stanowiska siły lub groźby jej użycia, przy jednoczesnym uznaniu integralności terytorialnej wszystkich państw europejskich w ich obecnych granicach — konsekwentnie zasady pokojowego współżycia, leżące u podstaw poczdamskiego porozumienia.

Polska polityka zagraniczna ma istotną rolę do odegrania w zakresie kształtowania zrębów europejskiego bezpieczeństwa i europejskiej współpracy — podkreślił w zakończeniu przemówienia min. Stefan Jędrzychowski. Nasza pozycja geograficzna i nasze doświadczenie historyczne zobowiązuja nas do tego”. (PAP)

Amerkańska prowokacja w Korei

Wojska amerykańskie, stacjonujące w Korei Południowej dopuściły się zbrojnej prowokacji wobec terytorium KRL-D. Amerykańskie oddziały wyrzuciły około 10 tys. pocisków z różnej broni na terytorium KRL-D. (PAP)

Uprowadzenie 4 samolotów przez palestyńskich komandosów

Ekstremistyczna organizacja arabska: Ludowy Front Wyzwolenia Palestyny uprowadziła w niedzielę cztery samoloty różnych państw. Była to akcja z góry zaplanowana.

Jej celem, jak wynika z komunikatów Ludowego Frontu Wyzwolenia Palestyny, miało być z jednej strony zademonstrowanie protestu przeciwko tzw. planowi Rogersa, a z drugiej strony zdobycie zakładników, którzy później zostaliby wymienieni na zatrzymanych partyzantów palestyńskich.

Uprowadzono dwa samoloty amerykańskie, jeden samolot szwajcarski i próbowano upro-

wadzić jeden samolot izraelski. Ta ostatnia próba nie udała się.

Samolot amerykańskich linii lotniczych, superdżetowiec „Jumbo”, który w niedzielę uprowadzili komandosi palestyńscy, eksplodował na lotnisku kairskim, gdzie wylądował. Wszyscy 174 pasażerowie uszli z życiem z katastrofy.

Władze kairskiego portu lotniczego podały, że jedynie 7 pasażerów odniosło lekkie obrażenia podczas ucieczki z samolotu. Trzej komandosi palestyńscy, którzy porwali ten samolot do ZRA zostali aresztowani przez władze egipskie.

W związku z uprowadzeniem samolotu szwajcarskiego zwołano nadzwyczajne posiedzenie rządu w Bernie. Rząd szwajcarski zwrócił się do Międzynarodowego komitetu Czerwonego Krzyża z prośbą, aby wszczął rokowania w sprawie wymiany trzech więzionych w Szwajcarii Palestyńczyków w zamian za pasażerów uprowadzonego w niedzielę do Jordani samolotu szwajcarskich linii lotniczych „Swiss-Air”. Rząd szwajcarski i rząd kantonu zuryskiego ustalili wobec żądań Ludowego Frontu Wyzwolenia Palestyny.

Międzynarodowa Organizacja Transportu Lotniczego (IATA), która grupuje przedstawicieli 104 linii lotniczych na całym świecie, żąda uregulowania prawnego spraw związanych z uprowadzeniem samolotów. (PAP)

Prezydent Indii V. V. Giri cofnął w poniedziałek uznanie wszystkim maharadzom indyjskim.

Jak doniosło radio Delhi, prezydent wysłał do nich listy z zawdomieniem, iż przestaje ich uważać za „władców” w rozumieniu art. 366 konstytucji indyjskiej.

Maharadzowie zrzekli się władzy suwerennej na rzecz Unii Indyjskiej przed dwudziestu kilkulety, ale zachowali dotychczas tytuły, prawo do tronu, przywilejów, i otrzymywali krociowe pensje — tzw. prywatną szkatułę, wypłacane co roku przez skarb państwa.

Wszystko to utracili automatycznie w poniedziałek w chwili, gdy prezydent cofnął im uznanie. Około 280 maharadzów, nawabów, maharanów i radzów stało się zwykłymi obywatelami Unii Indyjskiej.

W ten sposób rząd Indii dopiął celu, którego nie udało mu się uzyskać drogą parlamentarną. (PAP)

Maharadzowie Indii pozbawieni przywilejów

Zaledwie jednego głosu zabrakło w sobotę do uzyskania wymaganej większości dwóch trzecich w głosowaniu przeprowadzonym w wyższej izbie parlamentu indyjskiego nad zgłoszoną przez rząd poprawką do konstytucji znoszącej przywileje maharadzów i ich pensje radzowe. Za wnioskiem padło 149 głosów, a przeciwko niemu 75.

Jak wiadomo, projekt poprawki uchwalony został przed kilkoma dniami w izbie niższej. Po przeprowadzeniu sobotniego głosowania na sali wybuchła taka wrzawa i tumult, że przewodniczący izby był w stanie podać wyniki głosowania dopiero w 40 minut po jego przeprowadzeniu.

Prezydent Indii V. V. Giri cofnął w poniedziałek uznanie wszystkim maharadzom indyjskim.

Jak doniosło radio Delhi, prezydent wysłał do nich listy z zawdomieniem, iż przestaje ich uważać za „władców” w rozumieniu art. 366 konstytucji indyjskiej.

Maharadzowie zrzekli się władzy suwerennej na rzecz Unii Indyjskiej przed dwudziestu kilkulety, ale zachowali dotychczas tytuły, prawo do tronu, przywilejów, i otrzymywali krociowe pensje — tzw. prywatną szkatułę, wypłacane co roku przez skarb państwa.

Wszystko to utracili automatycznie w poniedziałek w chwili, gdy prezydent cofnął im uznanie. Około 280 maharadzów, nawabów, maharanów i radzów stało się zwykłymi obywatelami Unii Indyjskiej.

W ten sposób rząd Indii dopiął celu, którego nie udało mu się uzyskać drogą parlamentarną. (PAP)

Wystąpienie bońskiego ministra obrony

Zachodniemiecki minister obrony Helmut Schmidt, który wystąpił w poniedziałek w Bonn na forum obradującej tam komisji obrony unii zachodnioeuropejskiej (UZE), podkreślił dalsze decydujące znaczenie „europejskoatlantyckiej solidarności obronnej”. Podkreślił on również, że polityka wschodnia rządu federalnego w niczym nie jest sprzeczna z wojskowymi sojuszami zachodu. (PAP)

Gdzie nie ma kontroli

„Oskarżonego poznałam przez koleżankę. Często z nim i z innymi osobami bywałam w lokalach gastronomicznych. Rachunki za 5-6 osób regulował przeważnie oskarżony. W grę wchodziło zwykłe kilkaset złotych. Zawsze piłyśmy bowiem wódkę i szampan...”

Zeznania świadka — młodej dziewczyny nie wywołały sprzeciwów człowieka siedzącego na ławie oskarżonych. Świadek zrelacjonował bowiem fakty, których oskarżony nie ukrywał składając swoje wyjaśnienia w I dniu procesu. Nie ukrywał wówczas także wielu innych faktów:

„W maju 1969 roku zrobiłem — w prowadzonym przeze mnie sklepie — inwenturę, która wykazała 46 000 zł manka. Zalałbym się; zacząłem pić i grać w totolotkę. Myślałem, że wygram i zlikwiduję niedobór. Na totka wydałem 60 albo 70 tysięcy, ale wygrałem tylko drobne kwoty. Pieniądza na grę brałem z kasy sklepowej. Stamtąd też czerpałem na utrzymanie, alkohol, pożyczki (których udzielałem znajomym), zakup sprzętu domowego: dywanów, szafki, maszyny elektrycznej. Ręczy takie kupowałem zwykle po pijanemu...”

— Gdyby dyrekcja MHD miała na swych usługach detektywa interesującego się prywatnym życiem swych pracowników, to szybko zostałby ujawniony hulaszczy tryb życia oskarżonego, a więc fakt pozwalający podejrzewać dokonanie nadużycia — powiedział ktoś pół żartem pół serio dyskutując w gronie kibiców sądowych.

Oczywiście jest to koncepcja nie do przyjęcia. Przydałby się natomiast każdej dyrekcji przedsiębiorstwa handlowego operatywny kontroler, który

kilka razy w tygodniu zjawiałby się w każdym sklepie w celu dokonywania wyrzykowych (ale nie jednostronnych) lustracji. Gdyby taki kontroler był w poznańskim MHD Obuwiem bardzo szybko ustaliłby, że oskarżony — Ryszard Wypych „urzęduje” po pijanemu, bez uzasadnionej przyczyny zamyka sklep w godzinach sprzedaży, zatrudnia bez zgody dyrekcji swoich znajomych i pozostawia ich samych w swojej placówce.

Nieprawidłowości takie, które przyczyniły się do powstania niedoboru w wysokości 50.000 zł właściwie nie mogły zostać ujawnione w wyniku funkcjonowania przyjętego w MHD Obuwiem systemu kontroli. Ich częstotliwość była bowiem śmiechu warta. Otóż w okresie od marca 1968 roku do stycznia 1970 roku przed stawiciele służb handlowych MHD zaledwie trzy razy zjawili się w sklepie nr 44, którego agentem był Wypych. Spośród trzech kontroli — dwie (28 sierpnia 1969 i 11 listopada tegoż roku) dotyczyły jedynie sprzedaży pozarynkowej. Protokoły z tych kontroli były nader ogólnikowe i nie zawierały spostrzeżeń tych, którzy kontrolowali. Jakby pisali pod dyktando oskarżonego.

Nie za często odbywały się również inwentury. Pierwszą przeprowadzono 23 lipca 1968 roku (392 zł manka), drugą 25 lutego 1969 roku (12 000 zł manka), a trzecią, która ujawniła wielkie nadużycia, dopiero w styczniu 1970 roku.

Zwróćmy uwagę na fakt, że w lutym ub. roku wykryto niedobór w wysokości 12 000 złotych. Kwotę te oskarżony spłacił. Manko winno stano-

wić jednak dla MHD dostateczny powód do wzmożenia czujności. Czy tak było? Niestety nie, chociaż za tym sygnałem w postaci niedoboru posypały się inne. Komórkom finansowo-księgowym wiadomo więc było, że Wypych nie codziennie wpłaca na konto MHD pieniądze z utargów (np. w grudniu ub. roku pierwszy utarg odprowadził dopiero 10 tegoż miesiąca!), nie dostarcza w terminie raportów kasowych, zamawia ilości towaru nadmierne w stosunku do możliwości prawidłowego ich składowania. Zastanawiające były również dane statystyczne dotyczące realizacji zadań planowych w sklepie nr 44. Bo oto w lipcu 1969 r. agent — według owych danych — zrealizował zadania planowe w 14 procentach, natomiast w marcu tego roku (choć w tym miesiącu sklep przez 4 dni był nieczynny) aż w 509 procentach.

Jakież wywołało to reakcje? Posiedzenia. 15 kwietnia 1969 roku kolektyw kierowniczy MHD omawiał sprawę wysokiego przekraczania zadań planowych, natomiast we wrześniu debatował nad niedociągnięciami w prowadzeniu przez Wypycha dokumentacji sklepowej. Sformułowano wnioski. Może nawet słuszne, ale ich nie zrealizowano — tak należałby sędzić skoro postępowanie Wypycha się nie zmieniło. Na dół był agentem. O tym jak wielkim darzono go zaufaniem świadczy choćby fakt, że w styczniu br. po zakończeniu spisu inwentaryzacyjnego oskarżonemu pozostawiono klucze do sklepu. Umożliwiło mu to zagarnięcie 500 złotych pozostawionych w kasie (i ujętych w spisie) oraz 500 zł za kłój sprzedany w okresie zamknięcia sklepu. Agent po tej kradzieży nie zdążył kluczy wyjechać do Częstochowy.

Podsumujmy nasze rozważania. Operatywny kontroler często odwiedzający sklepy byłby bardzo przydatny. Jednakże w takim przedsiębiorstwie, gdzie po ujawnieniu nieprawidłowości potrafi się podjąć i realizować właściwe środki zaradcze. Tego typu przedsiębiorstwem nie było MHD Obuwiem. Boć przecież nie reagowało tak jak należało na fakty obciążające Wypycha, a dobrze znane niektórym funkcjonariuszom służb finansowo-księgowych.

MICHAŁ ŁUCZAK

P.S. Za przywłaszczenie 140 000 złotych, a nadto za spowodowanie niedoboru w wysokości 50 000 złotych (wynik niedopełnienia obowiązków) Ryszard Wypych (zam. w Kobylnicy, pow. Poznań) został skazany przez Sąd Wojewódzki na 6,5 roku pozbawienia wolności oraz 25 000 zł grzywny, utratę praw publicznych na 3 lata i konfiskatę mienia w całości. Ponadto zasądzono od oskarżonego na rzecz MHD Obuwiem w Poznaniu kwotę 140 000 zł.

Po raz pierwszy w państwowym ub. roku prasie doniosła o odkryciu w Zatoce Gdańskiej wraka okrętu wojennego z XVII wieku i wydobywaniu dział okrętowych.

Poczynając od wiosny nurkowie i naukowcy z Muzeum Morskiego w Gdańsku prowadzą dalsze badania. Co dzisiaj już można powiedzieć o pochodzeniu odnalezionego szkieletu okrętu wojennego?

Hipoteza najczęściej wysuwana głosi, iż jest to wrak galeona szwedzkiego „Solen”, zatopionego przed blisko 350 laty podczas pamiętnej bitwy morskiej pod Oliwą.

Jak zginął „Solen”

Było to 28 listopada 1627 r. O świecie ukazały się na horyzoncie okręty szwedzkie blokujące od pół roku Zatokę Gdańską i sam port. Na spotkanie ich wyszła spod Wisłoujścia flota polska. Liczyła dziesięć okrętów bojowych, do wódzili ją kapitan Arend Dickmann.

Eskadra polska szła zwarłym szykiem na przecięcie kursu przeciwnika, wykorzystując sprzyjający wiatr południowo-wschodni. Bitwę rozpoczął polski okręt admirałski „Św. Jerzy”, który starł się ze szwedzkim okrętem flagowym „Tiger”. Po krótkiej wymianie strzałów Polacy rozpoczęli abordaż: okręty zetknęły się burtami, na pokład „Tigra” wdarli się nasi żołnierze i młynarze.

Wtedy właśnie na odsiecz swemu zagrożonemu admirałowi w pośpiechu galeon „Solen”. Nie zdążył jednak dopłynąć, gdyż związał go bojem polski okręt kontradmiralski „Wodnik”, kierowany przez kapitana Hermana Witta. Po trzykrotnej wymianie salw „Wodnik” abordażował przeciwnika.

Widząc, że Polacy zdobywają okręt, szypcerz szwedzki w ostatnim momencie wrzucił do prochowni płonącą żagiew smolną. Nastąpiła eksplozja. Galeon wyleciał w powietrze i zatonął.

Bitwa na redzie gdańskiej, znana bardziej jako bitwa oliwska, zakończyła się zwycięstwem floty polskiej. „Tiger” został zdobyty, „Solen” zatopiony. Pozostałe okręty szwedzkie wycofały się w pośpiechu. Długotrwała blokada portu gdańskiego została przerwana.

Pewniki i hipoteza

Czy jednak odnaleziony pod Gdańskiem wrak okrętu wojennego to ów galeon „Solen”? Aby odpowiedzieć na to pytanie, zbierzmy wszystkie fakty, jakie udało się do tej pory ustalić.

„Solen” zatonął w 1627 roku. Znalaziono przy wraku

Niedziela na Cy'adeli

Rzucone przed sześcioma laty przez Społeczny Komitet Budowy Parku Braterstwa Broni i Przyjaźni Polsko-Radzieckiej na Cytadeli hasło. „Wrzesień — październik miesiącami budowy Parku” znalazło pełen odzew w społeczeństwie Wielkopolski. Widać to najlepiej przy zwiedzaniu Parku. Zmienia on swój wygląd z miesiąca na miesiąc. Na pewno tegoroczne miesiące budowy przyniosą dalsze zmiany na tym pięknym obiekcie. W tym roku pierwsi przystąpili do realizacji czynu żołnierze garnizonu poznańskiego. Ponad 200 oficerów i żołnierzy pracowało w niedzielę przy niwelacji i porządkowaniu terenu Rosarium (na zdjęciu) oraz na placu sportowym. W sumie w roku bieżącym żołnierze garnizonu poznańskiego pracują na Cytadeli 10 000 godzin. (jk)

Czy to galeon „Solen”?

350 lat na dnie Zatoki Gdańskiej

monety wartości 1 i 2 öre, które bite były przez dwóch królów szwedzkich: Gustawa Adolfa i Karola IX i pochodzą sprzed tego roku (najbardziej zbliżona data to rok 1626).

Pochodzenia szwedzkiego jest również większość dział, podobnie jak i inne odnaleziono przedmioty użytkowe, szczególnie ceramiczne i wchodzące w skład osobistego uzbrojenia żołnierzy, jak: puklerze czy nagołenniki. Więcej na ten temat będzie można powiedzieć dopiero po podniesieniu z dna morskiego dalszych znalezisk (nastąpi to jednak nie w tym roku), a może nawet i samego szkieletu okrętu, kiedy tylko zakończona zostanie prace nad metodą konserwacji drewna okrętów i przedmiotów znajdujących się na zatopionych zabitożłakach, których ilość ustalono w Zatoce Gdańskiej aż na 11 jednostek.

A więc z ostateczną odpowiedzią należy jeszcze poczekać. Wprawdzie nie natrafio-

no dotychczas na żaden przedmiot, który mówiłby o tym, że nie jest to „Solen”, ale brak jest także takich dowodów, które pozwoliłyby zamienić tę bardzo prawdopodobną hipotezę na pewnik.

Także rozrzucone znaleziska na znacznej przestrzeni, co sugeruje wybuch na okręcie, wy maga również szczegółowego zbadania. Nie można bowiem wykluczyć, że zostało to spowodowane rozłożeniem ich przez kotwiczące nad wrakiem statki.

Wiele znalezionych przedmiotów nosi widoczne ślady rozerwania, jak po eksplozji. Liczne odnalezione przez pływaczy kości ludzkie, zdają się świadczyć, że okręt zatonął wraz z załogą. Również i pozycja odkrytego wraku od powiada tej, jaką według przekazów historycznych miał posiadać szwedzki galeon.

A więc może jednak „Solen”?

TADEUSZ MARTEL

PORT czterech mórz

W latach 70-tych Moskwa odgrywać będzie jeszcze większą rolę, jako port rzeczny i równocześnie morski. Dzięki bowiem sieci ka-

nałów, stolica Związku Radzieckiego połączona jest szlakami wodnymi z morzami: Białym, Azowskim, Czarnym i Bałtyckim.

Planuje się, że port moskiewski zwiększy w najbliższym 10-leciu przeładunki o 1/3, tj. do 40 mln ton. Do Moskwy dostarcza się drogą wodną zboże, drewno, ropę naftową i materiały budowlane, a odprawia się wyroby przemysłowe.

W najbliższych latach planuje się zbudowanie w pobliżu Moskwy jeszcze jednego kanału długości 60 kilometrów, który służyć będzie głównie do przewożenia mieszkańców stolicy do podmiejskich ośrodków wypoczynkowych. Trwa ponadto budowa dwóch zapór, za którymi powstała zbiorniki wodne przeznaczone dla celów turystycznych. (PAP)

Sensacyjne odkrycie naukowców

Szkliste kulki ujawniają rodowód Ziemi i Księżyca

Sensacyjną informację przyniósł „Express Wietnam” z 6/7 bm. Odkryli naukowcy polscy odkryli w skałach karbońskich koło Sosnowca oraz w złożach solnych Wieliczki, małe, szkliste kulki, bardzo podobne do tych, jakie na Księżycu znaleźli amerykańscy selenonauki.

Badania nad znaleziskiem prowadził doc. dr Andrzej Maniecki i mgr inż. Andrzej Skowroński z Zakładu Mineralogii i Geochemii Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Doświadczenia — przy zastosowaniu po raz pierwszy promieniowania podczerwonego przy tego rodzaju badaniach meteoritów i pyłów kosmicznych znajdujących się na ziemi — pozwoliły ustalić, że znalezione „szkliska” pochodzą sprzed około 200 mln lat. Jest to okres, na który przypada powstawanie ogromnych złóż węglowych w Europie.

Kuleczki mają średnicę od 100 do 400 mikronów (mikron — jednostka długości równa jednej tysięcznej milimetra). Formą i składem są podobne do kulek występujących na powierzchni Księżyca. Kulki znalezione w okolicach Sosnowca okazały się bezwodne i tym odróżniały się od naturalnych szklisk ziemskich.

Jak wynika z wypowiedzi doc. dr. A. Manieckiego, prowadzone badania zmierzają do ustalenia najstarszego rodowodu Ziemi i Kosmosu. W tym zakresie ośrodki polskie współpracują ściśle z Instytutem Górniczym w Leningradzie oraz utrzymują kontakty z zespołem mineralogów w Houston. Tego rodzaju badania prowadzi także w Polsce dr. Leopold Mazur z Uniwersytetu w Toruniu. Stwierdził on występowanie szklisk kuleczek także w skałach solnych Wieliczki.

Nasi naukowcy stwierdzają, że w ZSR i USA mineralodzy prowadzą wnikliwe badania meteoritów, pyłów kosmicznych i ostatnio także skał księżycowych. W e-

fekcie tych prac odkryto w ciążach kosmicznych 64 minerały, wśród nich 23 nie występujące w skałach ziemskich. Stwierdzono też, że roczny opad pyłów kosmicznych na Ziemię ocenić można na około 1 mln ton. Pyły te spadają na Ziemię z przestrzeni międzyplanetarnej, i to od setek milionów lat. Jest to ilość dość duża, jeśli przyjąć, że na przewiezie nie miliona ton owych pyłów trzeba by użyć około 100 000 samochodów ciężarowych. Powstałaby z nich kolumna o łącznej długości 1000 km.

Uczeni polscy konkludują: trzeba zdać sobie sprawę, że żyjemy dzięki uprawie gleby pochodzącej częściowo z innych ciał niebieskich. (c-o)

Miasto Wesel należało do najbardziej gruntownie zbombardowanych przez RAF ośrodków Zagłębia Ruhry, a nawet w całych Niemczech. W gruzach legło dziewięćdziesiąt kilka procent miasta — tak twierdzą ojcowie miasta. Dziś śladu nie widać. Nowoczesne miasto prowincjonalne, sklepy pełne towarów, filie domów towarowych. Burmistrz Guenter Detert, który uważał się za rady miejskiej, gdzie odbyło się powitanie, za zbyt „pompatyczny” dla kameralnej rozmowy w gronie kilkunastu radców miejskich i kierowników wydziału rady miejskiej zaprosił wszystkich do pokoju posiedzeń „prezydium”. Sam burmistrz należał do CDU — obecni byli przedstawiciele wszystkich frakcji. Zawszad słowa o konieczności porozumienia i pokoju. Dziennikarz z „Neue Ruhr Zeitung” zarejestrował nie bez złośliwości: „Herbert Linden (SPD) zauważył później: — Teraz biją brawo, a jeszcze w czasie kampanii wyborczej (do Landtagu) płomiennie przemawiali przeciw temu”.

Zainteresowanie Polską, można powiedzieć głód wiadomości o Polsce, przebiegał z wszystkich pytań, świadczących o tym, że ich obraz Polski skażony jest dwuznacznością i uporczywą kampanią dezinformacyjną. Była mowa o odbudowie miast polskich, o handlu i przemyśle, i o rolnictwie. Spostrzeżenia dziennikarza zachodniemieckiego, poczynione kiedy przytoczyłem jako przykład odbudowę Warszawy: „Urbanista miejski Hansjoern Dimel przysłuchiwał się z

Spotkania z Niemcami (2)

Głód wiadomości

zawdzięcza”. Bilans tej kameralnej rozmowy według oceny reportera z „Neue Ruhr Zeitung”: „Jednymyślnie pannał pogląd, że można, a nawet trzeba wreszcie rozmawiać z Polakami. Nowa niemiecka polityka wschodnia — międzyfrakcyjnie na ratuszu w Wesel”.

Pastor Gensichen, który prowadził jedną z wycieczek do Polski i zaprosił mnie na tury odczytów do NRF, odznaczał się nie tylko troskliwą gościnnością, ale z nie mniejszym zapałem dbał o punktualny i sprawny przebieg ustalonego programu. Przed południem u burmistrza w Wesel, po południu tego samego dnia — Essen. Tam przed spotkaniem dyskusyjnym, rozmowa z dziennikarzami. Problem, który ich szczególnie interesował: jak żyje, co myśli młodzież w Polsce. Czasem proste odpowiedzi na raczej naiwne pytania robiły wrażenie zaskakujące — niemal rewelacji. A to na przykład, że mamy u nas liczne zespoły big-beatowe, że moda „mini” też podbiła nasze nastolatki i wyżej, że plagi hippiesów w skali zachodniej nie znamy, że do narkotyków młodzież nie ma pociągu. W czasie zebrania dyskusyjnego, liczna grupa młodzieży wśród niej grono „Militaerdienstverweigerer” (tj. odma-

wiających służby wojskowej) znowu górowała tematyka „przyszłościowa” według motywu przewodniego: „co, i jak będzie dalej”. Symptomatyczna była wypowiedź jednej z dyskusantek — sama określiła się jako nastawiona lewicowo, „linkserichtet” — że „nasze pokolenie nie ponosi winy za przeszłość, chociaż wiemy że musimy za nią ponosić odpowiedzialność i dlatego wolimy patrzeć naprzód, myśleć o przyszłości”. Jak i na innych spotkaniach tak też tu przyjmowano bez sprzeciwu argument, że teza o „granicach z 1937 r.”, jest nie tylko prawnie bezpodstawa i politycznie absurdalna, ale świadczy o zatraceniu jakiegokolwiek poczucia moralności, gdyż jej rzecznicy chcą po przegranej próbie ćwiartowania Europy wracać, jak gdyby nigdy nic do punktu wyjścia, choć agresję rozpętano właśnie z powodu granic z 1937 r. Niemniej niejednokrotnie przewijała się w głosach dyskusyjnych tendencja do przedstawiania różnych „krzywd” wyrządzonych Niemcom, powoływanie się na deklaracje praw człowieka ONZ i na... wyrok norymberski, by określać przesiedlenia jako „zbrodnie przeciw ludzkości”.

Te powiewy „zimnowojennej” argumentacji odezwały się szczególnie na zebraniu w Klewie, mieście gdzie CDU skupiła 65 proc. głosów. Sala była wyraźnie podzielona na „lewicę” po jednej stronie i na „prawicę” wśród której była też zwrta grupa przesiedleńców, bardzo aktywnych i czasem prowokacyjnych w dyskusji. A więc wypady antyradzieckie: pytania w rodzaju „czy w razie utraty ziem polskich w przypadku ewentualnego zwycięstwa III Rzeszy, Polacy pogodziliby się z tym stanem rzeczy”; insynuacje, że „nauka marksistowska uznaje świętość traktatów tylko, jeżeli traktaty te odpowiada państwu socjalistycznym” i tak dalej. Polemika toczyła się — i to dość namiętnie — przede wszystkim między uczestnikami niemieckimi, tak że niejednokrotnie musiałem dopominać się o prawo głosu, by replikować na różne, wręcz bzdurne wystąpienia.

Z Wesel prowadziła autostrada biegnąca do Holandii. Na różnych skrzyżowaniach czy rozjazdach drogowych z napisem: „Arnhem”. Ta nazwa wywoływała wspomnienia szczególnie aktualne w związku z tym ostatnim zebraniem. Zapisano się bowiem krwawymi zgłoskami w dziejach walk żołnierza polskiego na Zachodzie przeciw hitlerowcom.

KLEMENS DUNIN-KEPLICZ

Pierwsze imprezy powakacyjne

Poznańska Opera rozpoczęła już pełną parą działalność powakacyjną i codziennie prezentuje swój „żelazny” repertuar, od „Tosca” do „Orfeusza” i „Giselle”. Na atrakcyjną premierę trzeba będzie jeszcze trochę zaczekać („Don Carlos”). Właśnie odwiedził nasz teatr z okazji wznowienia „Butterfly”, w częściowo zmienionej obsadzie i po raz pierwszy pod batutą M. Nowakowskiego. Dyrektor skutecznie zadbał, aby spektakl miał autentyczny, puccinowski nastrój. Gdzie należy wydobyc z partytury mocniejszy wyraz np. w słynnym „ankracie nocnym”. Lecz śpiewakom towarzyszyli dyskretnie i miękko. B. Zagórzanka w roli tytułowej zabyła kunsztem wokalm i aktorskim (ciepły, liryczny sopran o męskowości spinto). Wzruszała audytorem, bez tendencji do jaskrawości, o którą tu łatwo, we wszystkim zachowując szlachetny umiar. Partię lekkomyślnego Pinkertona S. Żerdzicki może zaliczyć do niewątpliwych sukcesów: śpiewał ze zwykłą sobie kulturą. W obszerniejszych epizodach oklaskiwaliśmy m. in. Z. Baranowicz, H. Łukaszkę, S. Budnego.

Także Operetka przedstawiła drugą obsadę „Hrabiego Luksemburga”, kierowanego z brawurą rytmiczną przez S. Renza. Z całego wieczoru najbardziej zafrapowała efektywna wkładka renowska we finale do I aktu, gdy rozbrzmiewają kapitalne tancerzyńskie, hiszpańskie, arabskie i hawajskie. Brawo kompozytor, choreografia i zespół baletowy!

Wśród solistów miło witała publiczność I. Szulc-Kruk, która jako Angèle popisała się ładnie prowadzoną frazą i przecie niemającym obcym scenicznym. Gdyby artystka jeszcze mogła skasować wielkie, sterczące pióra w I i II akcie, tak niepotrzebnie wydłużające sylwetkę. S. Herdzin w roli amanta — Luksemburga wykazał dalszy rozwój talentu, choć wolałem na przedwakacyjnej premierze P. Trelle (ma więcej szarmu). T. Pielatowska nie bez tupetu śpiewa subrejtę — Julię. Sporo humoru, jak zwykle wnoszą J. Rowiński, kreujący zramolatego adonisa. Z. Chłamek — z ferworem gra podstarzałego wampę, czyli polującą na erotyczne dreszczyki madame Pimpellise.

W Podstawowej Szkole Muzycznej im. H. Wieniawskiego uroczystie zainaugurowano rok szkolny 1970/71. Po części oficjalnej odbył się koncert, podczas którego wykonano m. in. dwa interesujące fragmenty z „Kwartetu” Z. Schuberta (nowego dyrektora szkoły). Utwór został starannie zrealizowany przez pedagogów PPSM: K. Kaulfussównę, S. Głowackiego, J. Murawskiego i L. Wysoczkę. Program uzupełniła Orkiestra Dziecięca pod sprawą batutą H. Duczmala.

KAZIMIERZ NOWOWIEJSKI

„Skoda” w Brnie

4 września rozpoczęły się w Brnie XII Międzynarodowe Targi Jesienne, na których bardzo dużo miejsca zajmuje przemysł motoryzacyjny. Gospodarze niezwykle starannie przygotowali się do Targów w Brnie i czechosłowacki przemysł motoryzacyjny zademonstrował kilka nowych konstrukcji, które na pewno zyskają uznanie wśród entuzjastów „czterech kółek”.

Po raz pierwszy zademonstrowana została „Tatra 613”. Firma produkująca te wozy przeżywa swoją drugą młodość i „Tatra”, jak przed laty, znowu zaczyna się liczyć na

we (przednie) i bębnowe (tyłne). W tym modelu zainstalowano wyścigaczki o 4 szybkościach, boczne czerwone światła, które zapalają się w momencie otwarcia drzwi oraz dodatkowe urządzenia sygnalizacyjne umieszczone na tablicy rozdzielczej, wskazujące np. uszkodzenie hamulca itp. „Skoda” S-110 R Coupé waży 885 kilogramów i jest produkowana w kolorach białym, złotym i czerwonym.

Polska w Brnie reprezentowana jest przez „Fiat” 125P, różne typy „Zuka”, „Nyse” 500, „Stara” i przy czepie autobusową Pox-1. Związek Radziecki przedstawia „Moskwicę” 412 i 427 Combi, „Zaporozża” 966 i nową „Wołgę”. Japonia demonstruje „Toyotę”, „Honda”.

(0-5)

„Skoda” S 110 R Coupé

Europejskim rynku. „Tatra” 613, to nowoczesny luksusowy samochód, którego karoseria powstała przy współpracy czechosłowackich i włoskich stylistów.

Popularna w Polsce „Skoda” S. 100 jest wystawiona na targach brnenskich w różnych wersjach. Swoją światową premierę przeżywa w Brnie „Skoda” S-100 Luxsuper oraz S-110 R Coupé. Luxsuper różni się od normalnej „Skody” bardziej luksusowym wykończeniem, pewnymi zewnętrznymi ulepszeniami i udogodnieniami oraz silnikiem. Ma on pojemność 1107 cm, zużywa na 100 km 9,5 litra benzyny i może osiągnąć szybkość 140 km/godz. Z wprowadzonych ulepszeń warto wymienić elektryczne urządzenie do zmywania szyb i „fanfaronowy” sygnał.

Jednak największą sensacją jest sportowa dwudrzwiowa „Skoda” S-110 R Coupé. Silnik 1107 cm dysponuje mocą 62 KM i maksymalną szybkością 145 km/godz. przy zużyciu paliwa 8,5 litra na 100 km. Wyposażona jest w hamulce dysko

Nowy ośrodek w Borach Tucholskich

PTTK w Tucholi wzbogaciło się ostatnio o nowy ośrodek wypoczynkowy. Stał on w pięknym starym parku mo drzewiowym. Stąd jest doskonały punkt wypadowy do Borów Tucholskich pełnych grzybów i innego runa leśnego. Pierwszymi lokatorami nowego ośrodka były dzieci pracowników PTTK z całego kraju.

PAP

Piłka nożna

Kompromitacja w Rostocku

Tego nie spodziewali się nawet najwięksi pesymiści. Piłkarska reprezentacja Polski, która kilka dni temu zademonstrowała niezłą formę, wygrywając z Danią 5:0, w niedzielę przegrała w tym samym stosunku z zespołem NRD.

Drużyna Niemieckiej Republiki Demokratycznej, to zespół reprezentujący na pewno wyższą klasę niż Duńczycy, ale nie należący do czołówek europejskiej i rezultat Polaków w Rostocku trudno nazwać inaczej jak kompromitacją. Aż trudno zrozumieć, że w ciągu kilku zaledwie dni drużyna może tak gwałtownie obniżyć swe loty, jak to było w przypadku naszych piłkarzy. Dodajmy, że linie defensywne zespołu NRD nie grały w niedzielę najlepiej, a mimo to Polacy nie strzelili ani jednej bramki. Bardzo słabo wypadł nasz reprezentacyjny bramkarz Hubert Kostka, którego konto poważnie obciążają co najmniej dwie bramki.

Na krajowym podwórku odbyły się mistrzowskie mecze II ligi i klas niższych. Olimpia i Warta zdobyły po jednym punkcie, z tym, że znacznie lepszą formę za demonstrowali „zieloni”, którzy — grając w Łodzi z miejscowym ŁKS-em — wywalczyli remis 1:1. Bohaterem spotkania był bramkarz Warty Kasprowicz, który obronił rzut karny.

Cieszyć może postawa wielkopolskich zespołów w lidze między wojewódzkiej. Lech, Calisia i Przemysław wygrali swoje spotkania i na czele tabeli uplasował się doskonale spisujący się w tym roku zespół z Kalisza, którego od młodziona drużyna zdobyła w pię-

ciu meczach 9 punktów, nie tracąc przy tym ani jednej bramki.

II LIGA

Motor — Star	0:0
Hutnik — Zawisza	2:0
ŁKS — Warta	1:1
Olimpia — Urania	1:1
Piast — Garbarnia	3:1
Śląsk — Start	3:0
Unia Racibórz — Odra	0:1
1. Odra Opole	7 10 11:4
2. Hutnik Nowa Huta	7 9 14:4
3. Urania	7 9 9:5
4. Piast Gliwice	7 9 11:1
5. Śląsk Wrocław	6 8 9:4
6. MZKS Gdynia	6 8 8:4
7. Star Starachowice	7 8 8:6
8. Unia Racibórz	7 7 9:7
9. ŁKS Łódź	6 7 11:4
10. Garbarnia	7 7 11:13
11. Warta	7 6 7:6
12. Olimpia	6 6 6:5
13. Start Łódź	7 5 7:12
14. Motor Lublin	7 4 4:9
15. Zawisza Bydgoszcz	7 3 1:9
16. Cracovia	5 0 4:12

LIGA MIĘDZYWOJEWÓDZKA

Darżbór — Arkonia	1:2
Dąb — Calisia	0:1
MRKS — Przemysław	0:1
Lechia — Bałtyk	2:0
Budowlani — Stoczniovec	0:0
Flota — Kujawiak	0:1
Lech — Olimpia Elbląg	2:1
Polonia — Gwardia	3:0
1. Calisia	5 9 6:0
2. Stoczniovec	5 8 8:3
3. Lech	5 8 6:1
4. Lechia Gdańsk	5 8 4:0
5. Kujawiak Włocł.	5 7 12:4
6. Arkonia	5 6 3:2

Żużel

Dobra postawa Polaków

Wiele emocji dostarczył finał indywidualnych mistrzostw świata na żużlu, który odbył się w niedzielę we Wrocławiu. Ta piękna i doskonale zorganizowana impreza przyniosła wielki sukces reprezentantom Polski Pawłowi Waloszkowi i Antoniemu Worynie, którzy zdobyli tytuły wicemistrzów świata. Pierwsze miejsce i tytuł mistrza przypadło w udziale Ivanowi Mauerowi z Nowej Zelandii, który w pięciu biegach odniósł pięć zwycięstw i był bez wątpienia najlepszym zawodnikiem na wrocławskim torze. Obserwując biegi, w których startował Mauer, trudno było się oprzeć wrażeniu, że zawodnik ten wiele zawdzięcza swojej doskonale przygotowanej maszynie. Wychodził on ze startu jak rakietą i już na pierwszym wyrażu był na czele stawki zawodników, co przy wąskim wrocławskim torze miało decydujące znaczenie.

Podczas zawodów nie obyło się, niestety, bez wypadków. Zawodnicy stawiali wszystko na jedną kartę i kilku z nich doznało kontuzji. Najgorszą przygodą spotkała reprezentanta Polski Friedka, który został odwieziony do szpitala ze złamaną ręką.

Polacy co prawda nie zdobyli tytułu mistrza świata, niemniej jednak w pierwszej dziesiątce uplasowało się aż 4 naszych reprezentantów, co jest niewątpliwie ogromnym sukcesem i dobrym prognostykiem przed finałowym turniejem o drużynowe mistrzostwo świata, który odbędzie się 19 bm na stadionie w Wembley.

A oto wyniki wrocławskiego finału:

1. I. Mauer (N. Zel.) — 15 pkt.	9. A. Michanek (Szwecja) — 7 pkt.
2. P. Waloszek (Polska) — 14 pkt.	10. O. Oisen (Dania) — 6 pkt.
3. A. Woryna (Polska) — 13 pkt.	11. J. Mucha (Polska) — 6 pkt.
4. S. Sjoesten (Szwecja) — 9 pkt.	12. H. J. Fritz (NRD) — 5 pkt.
5. H. Głuecklich (Polska) — 9 pkt.	13. W. Gordiejew (ZSRR) — 5 pkt.
6. W. Klementiew (ZSRR) — 8 pkt.	14. G. Kurylenko (ZSRR) — 2 pkt.
7. B. Briggs (N. Zel.) — 7 pkt.	15. Friedek (Polska) — 2 pkt.
8. A. Wyglenda (Polska) — 7 pkt.	16. T. Hedge (Anglia) — 0 pkt.
	Startujący poza konkursem Edmund Migoś (Polska) zdobył 4 pkt.

mieszkania na Spittelmarkt uwolnić i uwolnić od tej idiotki Margerity Deybel. Rozumiemy się?

— Oczywiście! — przyświadczył Strohmayer.

Truda oczyma jak taierze patrzyła na mnie:

— Kato! Skąd ci taki pomysł przyszedł do głowy???

— Pomysł, jak już mówiłem jest stary, pochodzi z wojny francusko-niemieckiej 1870 roku, jeśli będziemy mówić o wykonaniu wzorowym. Bo po parcieku, po amatorsku był już wypróbowany w czasie wojen napoleońskich. Trzeba się uczyć historii, kochanie, a po drugie trzeba się uczyć na cudzych błędach, a nie na własnych. Czytam teraz „Dzieje szpiegostwa bizantyjskiego”. Drohomirowa, tam są jeszcze ciekawsze rzeczy, tylko całkiem już zapomniane.

Rosemarie skwapliwie napełniła kieliszki i... też się stuknęła ze mną:

— Werner!

— Heinz!

— Rosemarie! — dołączyła się i pani Strohmayer.

— No, a teraz pokażcie te dzieci, o których mi Truda całą godzinę opowiadała!

— Nie ma! Dziadkowie zabrali do niedzieli, a w poniedziałek też nie oddadzą, jak im się nie wydrze — tłumaczyła z zalem Rosemarie — A... czy ty będziesz dobry dla Trudy?

— Co znaczy dobry, a co znaczy zły?

— Dobry to jest taki, co poza domem nie pije, żony nie zdradza, w domu nie krzyczy... O! taki jak Werner.

— Hm! Jak czegoś nie będę wiedział, czy jest dobre czy złe, to przyjdę Wernera zapytać.

Gdyśmy wreszcie sprawę omówili i wyszli — Truda milczała, aż mnie to zaniepokoiło. Jednakże nim wyszliśmy z bramy, zarzuciła mi ręce na szyję i szepnęła:

— Jestem z ciebie dumna, Kato! Ja wiedziałam, że nie jesteś głupi, ale nie myślałam, żeś ty taki mądry... — reszta utonąła w pocałunku, który przerwał nam dopiero stukot damskich obcasów z podwórza.

Polska — NRD w Poznaniu

Polska reprezentacja, przygotowująca się do mistrzostw Europy w hokeju na trawie, rozegra dzisiaj i w środę dwa mecze z zespołem Niemieckiej Republiki Demokratycznej. Dzisiejszy mecz, który odbędzie się na boisku hokejowym Warty przy ul. Olimpijskiej, rozpocznie się o godz. 16.30. W środę mecz zespołów reprezentacyjnych, występujących pod firmą Poznań i Lipska rozpocznie się o godz. 16.30 na boisku Warty.

Bilans dotychczasowych meczy Polski i NRD jest korzystny dla naszej reprezentacji. W 19 dotychczas rozegranych spotkaniach odnieśliśmy 9 zwycięstw, 8 porażek, a 2 razy zremisowaliśmy.

Spotkanie z NRD są dla obu zespołów ostatnim egzaminem przed wyjazdem do Brukseli. Turniej o mistrzostwo Europy odbędzie się w dniach 18—27 bm. (8)

Sportowy tydzień w Wielkopolsce

Poza meczami piłkarskimi, w Wielkopolsce kilka interesujących ze zmiennym szczęściem startowali nasi reprezentanci.

W niedzielę w Ostrowie zakończyły się międzynarodowe zawody w sportach obrotowych w których startowały reprezentacje Polski, ZSRR, Bulgarii, CSRS i NRD. W trójbój obrotowy wśród kobiet zwyciężyła ekipa CSRS przed NRD, Polską i Bułgarią, a wśród mężczyzn ZSRR przed CSRS i Polską. Sztafetowy wielobój sprawnościowy wygrała Polska przed CSRS i Bułgarią, zaś w strzelaniu ZSRR przed Polską i NRD.

Na torze regatowym na Malcie rozegrano jubileuszowe XX Akademickie Mistrzostwa Polski w wioślarstwie. Bardzo dobrze spisali się na nich reprezentanci Poznania, którzy w punktacji drużynowej zajęli II miejsce, zdobywając 2010 punktów. Pierwsze miejsce przypadło Gdańskowi — 2870 pkt., na trzecim uplasowała się Warszawa, a dalej Wrocław, Kraków, Toruń i Szczecin. Osady poznańskie zdobyły tytuły akademickich mistrzów Polski w wyścigu dwójek bez sternika mężczyzn oraz w dwójkach juniorów. Bardzo dobre wrażenie pozostała również po sobie poznanianka Zofia Michalak, która w biegu jedynek stoczyła zwycięski pojedynek z piątą skifistką Europy Krystyną Jeziorą (AZS Toruń), minimalnie przegrywając.

W sali przy ul. Chwiałkowskiego rozgrywany był przez trzy dni szermierczy turniej klasyfikacyjny z udziałem zawodników Cluj (Rumunia). Goście odnieśli sukcesy w szabli oraz w szpadzie. Polacy natomiast wygrali floret kobiet; triumfowała Irena Strugańska z Warty; we florecie mężczyzn zwyciężył Henryk Łaskowski z Konina.

W niedzielę wznowili mistrzostwo rozgrywkowe II ligi. Bokserzy Olimpii wygrali na własnym terenie z Bronią Radom 13:7, rewanżując się tym samym za porażkę poniesioną na wiosnę

W naszym obiektywie

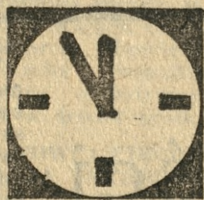

Podczas turnieju hokeja na trawie, m. in. Grunwald pokonał francuski zespół Baumeffe Angers. Na zdjęciu — wymiana pamiątkowych proporczyków przed meczem.

Fot. (3) — K. Przychodzik

Zespół łuczniczek Surmy giędko rozstrzygnął na swojej korzyść pojedynek z drużyną Dynamo Wilno. Na zdjęciu od lewej: H. Broniewska, T. Królik, trener R. Siachowski, K. Wojciechowski, G. Kolarz, K. Jurczyński i D. Kozak.

WITOLD POPRZĄCKI PIĘĆ PRZED DWUNASTĄ

— Aha! Rozumiem! — przerwał z kolei Strohmayer. — Trzeba go po prostu aresztować i odstawić do Moabitu a jeszcze lepiej do Oranienburga?

— Też nie, drogi kapitanie Strohmayer! Ten pomysł w ogóle nie jest mój i nie jest oryginalny, ale z takim głupcem musi się udać. Ja ten pomysł oddaję panu, a pan nie aresztuje tego Polaka, ale w inteligentny sposób przenosi na Wendenpiona. Rozumie pan?

— Kapitałne, panie... panie...

— Witte — przypomniałem mu.

— Przepraszam, drogi panie Witte, ale... dlaczego pan sam tego nie zrobi?

— Bo facet mnie z widzenia zna i mnie się nie da złapać.

— A skąd pewność, że on jest szpiegiem?

— Stąd, że się pcha, żeby poznać Trudę.

— Może — usmiechnął się Strohmayer — Truda mi się podoba?

— Nic by w tym nie było dziwnego, ale oni się jeszcze nie widzieli! — to raz. A po drugie — ten Polak już się uwiesił przy Margericie Deybel! — ona, jak sądził Truda?

— Nie puści, aż go zanudzi. To będzie czwarty. — potwierdziła Truda.

— Mam zresztą taki plan. Dziś przeprowadziłem się na Philipstrasse, ale do tego mieszkania chcę sprowadzić Trudę właśnie dlatego między innymi, żeby ją od tego fatalnego

ZAPRASZAMY P.T. KLIENTÓW

V POZNAŃSKĄ GIEŁDĘ MATERIAŁOWĄ

organizowaną w sali Izby Rzemieślniczej w Poznaniu
ul. Marchlewskiego 108/111 (Wejście z ul. Niezłomnych)

w dniach od 14 do 17 września 1970 r. w godz. od 9-15

OFERUJEMY:

- Artykuły zaopatrzeniowe i surowce ze wszystkich gałęzi przemysłu (z wyjątkiem gal. 04 i 07) przyjeżdżących do zagospodarowania w trybie Uchwały nr 262 Rady Ministrów z dn. 12. 8. 1968 r. (M.P. nr 35/68).
- Użytkowe surowce odpadowe oraz poprodukcyjne
- Maszyny, urządzenia i części zamienne.

ZAPEWNIAMY:

- Szeroki asortyment towarów
- Sprawną i fachową obsługę

Dojazd tramwajami 3, 6, 7, 12 i 14 z Mostu Dworcowego do Dworca Autobusowego (1 przystanek tramwajowy lub pieszo 500 m).
Bufet na miejscu.

WSPÓŁORGANIZATORZY
Woj. Przeds. Zaop. Drobnej Wytwórczości

Oddziały BOMIS

K5422

Pracownicy poszukiwani

Cukrownia „Szamotyły” w Szamotulach, woj. poznańskie — zatrudni na kampanii buraczanej 1970/71:

- a) MĘŻCZYZN I KOBIETY powyżej 18 lat do pracy fizycznej,
- b) PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH na stanowiska:
  - wagowych,
  - pomocników wagowych (kontystów),
  - procentmistrzów.

Kandydaci na prac. umysłowych winni składać podanie z życiorysem.
Zakwaterowanie bezpłatne w hotelu robotniczym. Wyżywienie po znizonych cenach.

Zgłoszenia należy kierować pod adresem Cukrowni, K4445

Przetargi

Dyrekcja Powszechnego Domu Towarowego w Poznaniu, ul. Mielżyńskiego 14, ogłasza PRZETARG NIE-OGRAŹONY na wykonanie następujących prac:

- a) remont kopuły Dachu Handlowego
- b) prace blacharsko-dekarskie
- c) remont kotłowni i instalacji c.o.
- d) prace parkieciarskie
- e) remont urządzeń klimatyzacyjnych.

W przetargu mogą brać udział przedsiębiorstwa gospodarki uspołecznionej i nieuspołecznionej. Oferty należy kierować do Działu Administracyjno-Inwestycyjnego PDT do dnia 17 września 1970, Komisje otwarcie ofert nastąpi w dniu 18 września 1970 r. o godz. 10.00. Przedsiębiorstwo zastrzega sobie prawo wyboru oferenta względnie uniemożliwienia przetargu bez podania przyczyn. Szczegółowych informacji co do rodzaju wykonania w/w prac udziela Dział Administracyjno-Inwestycyjny. K5850

SREBRO — ZŁO

KUPUJĄ SKLEPY „Ars Christiana”

Poznań, ul. Wrocławska nr 10

Gniezno, ul. M. Gwardii nr 1

Kalisz, ul. Kanonicka nr 1

Kościan, Rynek nr 19

Pila, ul. 1 Maja nr 1

K5841

Praca Nauka

Solidna, uczciwa panią do prac domowych 3x w tygodniu przyjeżdżającą do uzgodnienia. Skrobąska, Przybyszewskiego 44 m. 6. 37023g

Potrzebna pomoc do dziecku na 7 godzin dziennie, najchętniej z okolic Górczyna. Oferty Prasa Grunwaldzka 19 dla 37084g.

Młode pracownice fizyczne przyjmie Adres wskazuje Prasa Grunwaldzka 19 dla 35705g.

Cukiernik starszy samodzielny oraz kobiety pracujące przy wyrobach spożywczych, mogą się zgłosić. Poznań, Obornicka 163. 35366g

Poszukuję pracownika fizycznego do gospodarstwa 15 ha. Warunki dobre. Wynagrodzenie do uzgodnienia. Florian Brzeźniak, Ujazd, poczta Kiszewo, pow. Gniezno. 1370p

Młode małżeństwo — rzemieślnicy, przyjmie dozorstwo z mieszkaniem. Oferty „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 35410g.

Potrzebna pomoc domowa na kilka godzin dziennie. Poznań, ul. Piękna 43. 35421g

Rencistka poprowadzi dom samotnej starszej osoby. Oferty kierować do Biura Ogłoszeń, Bydgoszcz, Pomorska 1, pod nr „258”. K6215

Opiekunkę doświadczoną, obowiązkową, do noworodka, na stałe poszukuje. Warunki bardzo dobre. Oferty: Katowice, skrytka pocztowa 1087. K6191

Wpisy na zaoczne (korespondencyjne) kursy kreślenia budowlanych, maszynowych, kosztorysowania — przyjmuje, szczegółowych informacji pisemnych udziela „Wiedza”, Kraków, Westerplatte 11.

Kupno Sprzedaż

Kupię blok do Warszawy, Michałski, Hetmańska 15/19c m. 3. 36938g

Sprzedam 2 jałówki wysokocenne zdrowe od bardzo dobrych krów. Otton Kwiatkowski, wieś Skotniki, poczta Miłostaw. 1572p

S.T.P. JÓZEF PANKOWSKI

uczestnik walk pod Monte Cassino

zmarł nagle 5 września 1970 r. Pogrzeb odbędzie się dnia 9 bm. o godz. 14.15 na cmentarzu junikowskim,

o czym zawiadamiają pogrążone w smutku

żona i rodzina

Poznań, ul. Wiśłana 32. 37007g

† Dnia 6 września 1970 r. zmarła po ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św. nasza najdroższa matka, teściowa, babcia i prababcia, przeżywszy lat 37, 5p.

WŁADYSŁAW LEHMANN

z domu KRÓL

Pogrzeb odbędzie się dnia 9 bm. o godz. 10.00 w Sierakowie Wlkp.

W głębokim smutku pogrążona

rodzina 37027g

† Dnia 6 września 1970 r. odszedł od nas niespodziewanie, opatrzony Sakramentami św. mój najukochańszy mąż, nasz troskliwy ojciec, teść i dziadek przeżywszy lat 73 5p.

JAN BIESS

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 9 bm. o godz. 10.50 z kaplicy cmentarza na Górczynie.

W głębokim smutku pogrążona

rodzina 37055g

† Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 5 września 1970 r. zasnęła w Bogu nasza najukochańsza i niezapomniana siostra, ciocia, kuzynka i szwagierka, 5p.

APOLONIA CZARNECKA

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 9 bm. o godz. 12.30 na cmentarzu junikowskim.

Msza św. żałobna odbędzie się w dniu pogrzebu o godz. 7.30 w kościele św. Michała.

W smutku pogrążona

rodzina 37059g

STANISŁAWA AUGUSTYNAK

z domu OSUCH

Pogrzeb odbędzie się dnia 9 bm. o godz. 13.00 z kaplicy cmentarnej na Miłostowie (Główna).

W głębokim smutku pogrążona

rodzina 37059g

POLITECHNIKA POZNAŃSKA

PRZYJMUJE ZGŁOSZENIA

NA 3-LETNIE

STUDIA DOKTORANCKIE

na Wydziale Elektrycznym z elektroenergetyki dla specjalizacji w następujących kierunkach:

- praca systemów elektroenergetycznych,
- zastosowanie wysokiej próżni w aparatach elektroenergetycznych,
- elektrownie i gospodarka elektroenergetyczna
- sieci elektryczne i nowe przemiany energii,
- zabezpieczenia w systemach elektroenergetycznych,
- przetwarzanie informacji i sterowanie systemem elektroenergetycznym.

Studia Doktoranckie rozpoczynają się z dniem 15 października 1970 r. O przyjęciu na studia mogą ubiegać się absolwenci wyższych uczelni z co najmniej rocznym stażem pracy, posiadający zaliczenie do pracy badawczej, którzy nie przekroczyli 35 lat życia.

Warunkiem przyjęcia jest złożenie kolokwium stwierdzającego zainteresowanie pracą naukową i przygotowanie w obranym kierunku specjalizacji. Kolokwium odbędzie się w dniu 9 października br.

Doktoranci w czasie odbywania studiów otrzymają stypendium, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego z dnia 15 lutego 1968 r. (Dz. U. nr 6, poz. 36 z 1968 r.).

Podanie, odpowiednio udokumentowane o przyjęciu na studia należy składać do 30 września br. w Zakładzie Elektryki i Gospodarki Elektroenergetycznej, Poznań, pl. Skłodowskiej-Curie 2 pokój 41. K6019

Pianino dobrej klasy, płyt metalowa sprzedam. Poznań, Parkowa 11 m. 17 o godz. 16. 36919g

Gabinet nowoczesny mebli sprzedam. Oferty Prasa Grunwaldzka 19 dla 1571p.

Sprzedam Exakte Vorex II z obiektywami. tel. 467-45. 35054g

Becki dębowa do kapusty, siatki ogrodzeniowe, tynny dachowe — karni-sze nowoczesne polecam. Dzierżyńskiego 271 sklep. 35541g

Sprzedam nowy piec gazowy do c. o. na gaz miejski. Tel. 545-17. godz. 14-16. 35319g

Sprzedam „Komara”. Głogowska 83 m. 3. 35327g

Sprzedam maszynę do szycia Singera z silnikiem elektrycznym i dużym stołem nadającym się do produkcji. Tel. 696-63 — dzwonić do godz. 14. 35340g

Sprzedam pianino. Pieczyński, Poznań, Słowackiego 62 m. 3. 35360g

Sprzedam motocykl MZ ES 250/2 oraz garaż blaszany. Poznań, ul. Kolejowa 39 m. 14. 35367g

Sprzedam spiesznie motocykl SHL, po małym przebiegu. Jan Maciejewski, Konarzewo, ul. Szkolna 5. 35384g

Sprzedam tanio pianino z metalową płytą. Adres wskazuje „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 35408g.

Fortepian — okazynie sprzedam. Oborniki Wlkp. Boh. Stalingradu 13 m. 1 — Neumann. 35432g

Samochody

Sprzedam Fiat 600 z radem. Oferty „Prasa” — Grunwaldzka 19 dla 35326g

Sprzedam Skodę Cambi 1200. Poznań — Marcelin, ul. Zgorzelecka 3. 35437g

Sprzedam samochód niekompletny marki „Zuk”. Władysław: Poznań — Grunwaldzka 28. 35439g

Auto-Service — Kraszewskiego 30 udziela 3-letniej gwarancji na antykorozyjne zabezpieczenie nowego samochodu — 2-letniej na zabezpieczenie używanego. Specjalność: naprawy samochodu Syrena. 33895g

Lokale

Studentka poszukuje pokoju samodzielnego centrum. Oferty Biuro Ogłoszeń, Poznań, Grunwaldzka 19 „256”. K6156

Kupię własnościowo M-4 trzypokojowe, chętnie ga-raz (do zamiany mieszkanie dwupokojowe). Oferty Prasa Grunwaldzka 19 dla 35407g.

Uczniowi pokój wynajmę. Ul. Słowackiego 29 m. 9. 35403g

Student poszukuje pokoju, najchętniej w Górczynie. Oferty Biuro Ogłoszeń, Poznań, Grunwaldzka 19 pod nr K6214.

Starsza pani dwoma córkami, szuka pokoju na okres roku, może być płatne z góry. Adres wskazuje „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 35409g.

Nieruchomości

Sprzedam bardzo tanio dom narożnikowy z dużym podwórkiem, oparkaniony, skanalizowany, gaz, światło, Poznań — Wschód (Główna), nadająca się na warsztaty samochodowe, garaże — ewentualnie zamienię na samochód osobowy. Oferty „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 35170g.

Wille jednorodzinna (wyłączona) 102 m² komfortowa na Grunwaldzie sprzedam. Pożądane mieszkanie zastępcze. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Prasa Grunwaldzka 19 dla 35028g.

OSRODEK USŁUG PEDAGOGICZNYCH

ZWIĄZKU NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO

w Poznaniu, plac Wolności 5 — telefon 590-54

WSPÓŁPRACUJĄCY

Z OKRĘGOWYM OŚRODKIEM METODYCZNYM KOSP I WOJEWÓDZKĄ KOMISJĄ ZW. ZAWODOWYCH

PROWADZI KURSY JĘZYKÓW OBCYCH

- angielskiego, francuskiego, niemieckiego i rosyjskiego w przedszkolach, szkołach podstawowych, średnich i w zakładach pracy;
- kursy rytmiki w przedszkolach i szkołach podstawowych;
- kursy wyrównywania wiedzy w zakresie matematyki w szkołach podstawowych i średnich oraz
- kursy przygotowawcze do egzaminów wstępnych na wyższe uczelnie z zakresu języka rosyjskiego, matematyki, fizyki, chemii, geografii i biologii.

Ośrodek UP-ZNP dysponuje kadrami doświadczonych nauczycieli specjalistów, stosujących nowoczesne metody nauczania.

Zapisy dzieci i młodzieży na kursy języków, rytmiki, wyrównywania wiedzy i matematyki przyjmują Ośrodki ZNP przy przedszkolach, szkołach podstawowych i średnich w Poznaniu i województwie.

Zgłoszenia na kursy języków obcych dla dorosłych oraz kursy przygotowawcze do egzaminów wstępnych na wyższe uczelnie przyjmują codziennie w godz. 10-15 sekretariat VII Liceum Ogólnokształcącego im. A. Mickiewicza w Poznaniu, ul. Głogowska 92 tel. 633-86, oraz sekretariat II Liceum Ogólnokształcącego w Lesznie, ul. Poniatowskiego nr 2, tel. 476 dla kandydatów na powyższe kursy z Leszna i sąsiednich powiatów.

Zgłoszenia zakładów pracy na kursy języków obcych przyjmują sekretariat Ośrodka w Poznaniu, pl. Wolności 5, tel. 590-54 od godziny 8-15 (w soboty od 8-12).

Informacji o wyżej wymienionych kursach udzielają również Zarządy Oddziałów Powiatowych Związku Nauczycielstwa Polskiego. K5782

ZAOCZNE TECHNIKUM PRZEMYSŁOWE CZSP

w Gdańsku Punkt Konsultacyjny w Poznaniu

przyjmuje jeszcze zapisy

NA I SEMESTR (I WYŻSZE)

WYDZIAŁU MECHANICZNEGO I DRZEWNEGO

Warunkiem przyjęcia jest ukończenie Zasadniczej Szkoły Zawodowej, 18 lat życia oraz praca w spółdzielczości zgodna z kierunkiem kształcenia. Mężczyźni muszą wykazać się dokumentem stwierdzającym uregulowany stosunek do służby wojskowej. Nauka trwa 3 lata. Absolwenci otrzymują świadectwo dojrzałości i tytuł technika oraz prawo wstępu na wyższe uczelnie. Zajęcia odbywają się dwa razy w miesiącu, w sobotę po południu i w niedzielę.

Bliższych informacji udziela sekretariat Technikum codziennie od godz. 11.00 do 15.00 — Poznań, ul. Marii Magdaleny 10 tel. 502-82. 36814g

PITK ZAKŁAD WYTWÓRCZY

„FOTO-PAM” W MIASTKU

WYNAJMIE

NA TERENIE MIASTA POZNANIA

każde pomieszczenie

nadające się na magazynki, rozdzielnie robót oraz pomieszczenia biurowe (nieczynne warsztaty, piwnice, garaże) o powierzchni powyżej 60 m².

Bliższe informacje można uzyskać w Poznaniu, ul. Chelmońskiego 22 tel. nr 643-09. M5899

Sprzedam działkę w Kieku 4.000 m², prawem budowy, cała opłotowana, zadzwoniła, studnia, Blisko jeziora. Oferty „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 35346g.

Naprawiam łódki. Tel. 316-07. 36689g

Grzejniki c.o. stalowe solidnie, terminowo wykonuje warsztat, Traugutta 15. 36885g

Kupię w Poznaniu dom jednorodzinny do 350 tys., względnie mieszkanie wyłączone. Oferty „Prasa” — Grunwaldzka 19 dla 35365g.

Odstąpię działkę na Świerczewie z planami i częściowym materiałem budowlanym. Oferty „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 35311g.

Zguby Różne

Dnia 4. IX. 70 r. na Ratajach zgubiłem woreczek legitymacji studenckiej. Glucze. Uczelnego znalazcę proszę o zwrot. Maria Dominiczak Garbary 41 m. 5. 36952g

Pamiętkowy pierścionek zgubiono 2. 9. na trasie Senatorskiej — Pałac Kultury. Zwrot za wynagrodzeniem, tel. 673-324. 36829g

Pekińczyk czarny z białym zaginął 3. IX. na Łazarzu. Zwrot za wynagrodzeniem. Kniewskiego 1 m. 5. Tel. 631-50. 36822g

Oddam garaż w okolicy ul. Palacza. Tel. 626-73. 30. 35310g

Samotny z mieszkaniem, posłubi pania po 40. Oferty „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 35399g.

† Dnia 6 września 1970 r. zmarł nagle mój najdroższy mąż, ojciec, teść i dziadek

EDMUND MATUSZAK

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 9 bm. o godz. 11.55 z kaplicy cmentarnej na Junikowie.

W głębokim smutku pogrążeni

żona, córka, synowie, synowie i wnuczki 37087g

† Dnia 6 września 1970 r. zmarł nagle po długiej chorobie namaszczony Olejami św. nasz najukochańszy mąż i najtroskliwszy tatuś 5p.

mgr FRANCISZEK STAŃKO

oficer kampanii wrześniowej

Pogrzeb odbędzie się w środę, 9 bm. o godz. 13.40 z cmentarza na Junikowie.

W smutku pogrążona

żona, córka i rodzina 37091g

Poznań, Ścinawska 35. 37091g

WIELKOPOLSKI

POZNAŃ, Grunwaldzka 19

Za treść i terminowy druk ogłoszeń redakcja nie odpowiada.

• Druk: Poznańskie Zakłady Graficzne im. Marcina Kasprzaka, Poznań, Zwierzyniecka 3. • Redakcja nie zwraca nie zamówionych rękopisów. B-6

REDAGUJE KOLEGIUM:

• Marian Flejsierowicz (sekretarz redakcji), Tadeusz Kaczmarek, Zbigniew Mika, Wiesław Porzycki (zastępca redaktora naczelnego), Mirosław Skąpski, Zbigniew Szumowski, Lesław Tokarski (redaktor naczelnego).

• Telefon: 611-21 łączy wszystkie działy. Redaktor naczelny: 657-76. Zastępca red. naczelnego: 657-18. Sekretarz redakcji: 648-85.

• Sekretariat: 657-76 w godz. 9-15. Dział łączności z czytelnikami: 657-18. Dział miejski: 659-39. Redakcja nocna: 430-73 i 453-31.

• Wydawca: Poznańskie Wydawnictwo Prasowe RSW „Prasa”. • Biuro Ogłoszeń: Poznań, Grunwaldzka 19 tel. 452-89 i 611-21.

• Wpłaty na kwartał, pół roku i rok przyjmują placówki Poczty i „Ruchu”. • Redakcja nie zwraca nie zamówionych rękopisów. B-6

A GŁOS WIELKOPOLSKI 5

Nr 213 (8257) 8 IX 1970

TEATRY

POLSKI — g. 19 „Igraszki trafu i miłości”; NOWY — g. 19 „Pierścień wielkiej damy”; OPERA — g. 19 „Hrabia”; OPERETKA — g. 19 „Hrabia”; MARCINEK — nieczynny.

KINO

KINO DOBRYCH FILMÓW MUZA — g. 10, 12.30, 15 „Agent o dwóch twarzach” (franc. 14 l.); g. 17.30, 20.15 „Romeo i Julia” (ang. 16 l.); APOLLO — remont; BAITYK — g. 10, 12.30, 15, 17.30, 20.15 „Krajobraz po hitwie” (pol. 14 l.); CZERNASTKA — g. 10, 12, 14, 16, 18 „Sporządzenie na wrzesień” (pol. 14 l.); g. 20 „Dziwczyna z pistoletem” (włoski 16 l.); GONG — g. 10, 12, 16 „Gdzie jest generał?” (pol. 12 l.); g. 18, 20 „Yokmok” (pol. 16 l.); GRUNWALD — nieczynny; GWIAZDA — g. 10.30, 13 „Sabrina” (USA 14 l.); g. 15.30, 18, 20.15 „Zab za zab” (dunski 16 l.); KOSMOS — g. 17, 19.30 „Wielki wąż Chingachgook” (NRD 11 l.); MALTA — g. 16, 18, 20 „Nasza zwiadowana rodzinia” (czeski 14 l.); MINIATURA — g. 15.30, 17.30, 19.30 „Powrót rewolwerowca” (USA 14 l.); OLIMPIA — g. 10, 12.30, 15, 17.30, 20 „Ruchomec” (USA 16 l.); OSIEDLE — g. 17, 19.30 „Porwanie dziewczyny” (rum. 16 l.); PANCERNIAK — g. 17.30, 20 „Lew przeżył się” (węg. 16 l.); PALACOWE — g. 12.30, 15 „Dozorca zmiroku” (USA 16 l.); g. 17.30, 20 „Powiększenie” (ang. 18 l.); PRZYJAZN — nieczynny; RIALTO — g. 10, 13, 16, 19 „Jesień Cheyennów” (USA 14 l.); RUSALKI (Szwajcya) — g. 15, 17, 19.30 „Okno czasu” (węg. 14 l.); SCALA — g. 16 „Znowu z Tobą” (węg. 14 l.); g. 18, 20 „Zakochana wiedźma” (włoski 18 l.); TECCA — g. 17 „Porwany za miłość” (NRD 14 l.); g. 19.30 „O jednego za wiele” (franc. 16 l.); WARTA — g. 10, 12.30, 17.30 „Sida” (ang. 16 l.); g. 15 „Pokolenie” (pol. 14 l.); WCZASOWICZ (Puszczykowo) — nieczynny; WILDA — g. 10, 12.30, 15, 17.30 „Zamek pułapka” (franc. 16 l.); g. 20 „Zabójczy” (USA 16 l.); WOKNIRZ (Święszew) — nieczynny; WRZOS (Lubon) — g. 18 „Powrót rewolwerowca” (USA 14 l.); WRZOS (Mosina) — nieczynny; FOTOPLASTIKON — g. 12-20 „Błiski wschód”.

CYRK

Cyrk „Arena” (ul. Dolna Wilcza) — codziennie g. 19, sob. i niedz. g. 15 i 19.

DZURRY

Interna, chirurgia ogólna, okulistyka — Szpital Kliniczny im. Pawińskiego, ul. Garbary 17, tel. 510-21. Laryngologia, neurologia — Szpital Kliniczny im. Świeckiego, ul. Przybyszewskiego 49, tel. 67-12-31. Psychiatria — Klinika Psychiatrii, ul. Szpitalna 29/33, tel. 444-51. Pogotowie Ratunkowe (ul. Chelmońskiego 20), wypadki uliczne, tel. 99; nagłe zachorowania w domu, tel. 666-66; dla Poznania porady lekarskie, tel. 657-35; podstacje: ul. Kórnicka 8, Bukowa 8 i Ugory 18 — cała doba; dla pow. poznańskiego (ul. Kościuszki 103, tel. 566-66), podstacje w Luboniu, tel. 09; w Swarzędzu, tel. 299 — czynne cała doba. Ambulatoria: internistyczne (ul. Chelmońskiego 20) — czynne cała doba; pediatryczne (ul. Chelmońskiego 20), g. 18-20, niedz. i święta — cała doba; stomatologiczne (ul. Chelmońskiego 20) — czynne od 18-20, w niedzielę i święta cała doba; chirurgiczne I — ul. Kórnicka 8, tel. 707-19 — cała doba; chirurgiczne II — ul. Kaszubska 18, tel. 623-55 — cała doba. Punkty pomocy wieczorowej w godz. 18-23, niedz. i święta, g. 13-23: Grunwald (Kaszkowa 16, tel. 664-26); Języc (Mickiewicza 31, tel. 420-37); Stare Miasto (Garbary 61, tel. 543-95); Nowe Miasto (Kórnicka 8, tel. 710-82); Wilda (Dzierżńskiego 149, tel. 318-56); Złazanie wizyt w stacji PR, tel. 666-66. Telefon Zaufania nr 586-87 (dyżurnie lekarz psychiatry lub psycholog) czynny cała doba, Nr 522-51 porady prawne w zakresie spraw rodzinnych, alkoholizmu oraz chorób wenerycznych. Porady przeciwalkoholowe, tel. 539-18, dyżurny informacyjny w dni powszednie — g. 8-19. Apteki: al. Marcinkowskiego 11, Główna 53, Złobicka 16, Starolecza 79 (dyżurny nocny). Miejska Lecznica dla Zwierząt: ul. Grunwaldzka 248, tel. 67-24-14; od 8-21, w nocy nagłe wypadki.

RADIO

WTOREK — PROGRAM I: Fala 1322 m: 7.20 Dla nauczycieli. Przed pierwszym dzwonkiem — magazyn: 7.35 Kilka melodii z repertuaru 2 fortepianu; 7.50 Gimnastyka; 8.05 Publicystyka międzynarodowa; 8.10 Lehar: Złoty i srebrny walc; 8.14 Gra Polska Ka-pela; 8.18 F. Dzierżanowski; 8.44 W kilku taktach, w kilku słowach; 9 Suity i serenady kompozytorów polskich; 9.40 Dla przedszkoli: „Kajkowe przyszydy”; 10.05 „Niedźwiedź” — odc. 10 pow.; 10.25 Muzyczny kalejdoskop polskich melodii solistów i zespołów; 10.50 Choroski mikroklimatek; 11 Piosenki i melodie naszych siadów; 11.49 Rodzice a dziecko; 12.25 „Wiecie, lepiej taniec”; 13 Śpiewa „Mazowsze”; 13.20 Melodie z Białego Dworca; 13.40 Mel. i rytmy dla wszystkich; 14 Śladami Kolberga; 14.20 Utwory kompozytorów bulgarskich; 15.05 Godzina dla dziewcząt i chłopców; 16.05 Ba-gatele Ludwika van Beethovena. Gra pianista J. Sulikowski; 16.30 Pogląd na młodzież; 18.05 Mój program na antenie; 18.50 Muzyka i Aktualności; 19.15 Dla domu i dla ciebie; 19.20 Koncert żywcem:

6 GŁOS WIELKOPOLSKI A 8 IX 1970 Nr 213 (8257)

Nasza sonda: „Niedziela poznaniaków”

Postulaty godne załatwienia

Uczestnicy naszego konkursu-sondy pod hasłem „Niedziela poznaniaków”, w zdecydowanej większości przypadków chwaliła zaopatrzenie i wyposażenie miejskich oraz podmiejskich ośrodków wypoczynku. Podobnie jednak jak i w poprzednich listach, tak w nowej porcji korespondencji trafiają się uwagi krytyczne i liczne postulaty.

Bardzo dobrą opinię ma na ogół kąpielisko w Krzyżownikach. Niestety, w szeregu listów podkreśla się słabe wyposażenie w sprzęt pływający. „W dni upalne — pisze do nas p. Janusz B. na ul. Wojciecha — już o godz. 10.30 nie można było wypożyczyć roweru wodnego, kajaka czy łódki. Należy wniosek poprosić o wyciągnięcie z tego faktu dyrektora Poznańskich Ośrodków Sportu, Turystyki i Wypoczynku”. Ten sam autor pochwała jednak zaopatrzenie gastronomiczne:

„Schłodzone utrzymanie trzy pa-wilony gastronomiczne nawet w najbardziej upalne dni dysponowały szerokim asortymentem napoi chłodzących. A nawet pieczywo i ciasteczka. Można też było o każdej porze otrzymać gorącą kielbasę. Wszystko to przy bardzo sprawnym i miłym obsłudze”.

Postulat tego korespondenta i wielu innych właśnie w odniesieniu do Krzyżownik, to konieczność wprowadzenia w bufetach gorącej kawy i herbaty, a także dań barowych, przygotowanych przez zakłady gastronomiczne. Sądymy, że tę prośbę będzie można w przyszłym sezonie spełnić ku zadowoleniu tysięcy poznaniaków, korzystających ze wspomnianego kąpieliska.

Jak to wynika już z poprzednich publikacji naszej sondy, znacznie więcej uwag krytycznych wysuwanych jest pod adresem drugiego z podpoznanych kąpielisk — Strzeszyna.

Podkreślając walory pływania na Niestachowie — jak wy-godne położenie, przyjemny klimat i dobry dojazd, p. Jerzy Sz. z Języc pisze m. in.:

„Panuje tu w upalne dni, a szczególnie w niedzielę, niesamowity spokój. Ale dotyczy to tylko plaży w pobliżu basenów. Dalej od nich niechętnie zajmują się miejsce, bowiem teren przypomina raczej żle pielęgnowaną i nigdy nie koszoną łąkę. Pełno tu kęp wysokiej trawy i chwastów. Gdyby ten obszar uprządkować, poprzecić nałóż drożkami z płytek betonowych — i tutaj byłoby sporo miejsc dla wypoczywających”.

Nasz czytelnik uważa ponadto, że niezadawalające jest zaopatrzenie gastronomiczne na pływaniu. Piszemy o:

„Przydałby się tutaj jakiś wiek-szy pawilon gastronomiczny. Obecnie, aby zjeść parówkę czy wypić piwo trzeba wychodzić prawie po drodze w koczowniczym kierunku sprzedawcy tylko jeden z dwóch znajdujących się na pływaniu kiosków. O wycieczki kawę, czy zjedzenie ciastka w ogóle nie ma mowy, bowiem tych artykułów kiosk nie prowadzi”.

Postuluje także zorganizowanie na pływaniu wypożyczalni zabawek gumowych, piłek do nadmuchiwania, kompletów do kometki itp.”.

Jak nietrudno wyczytać z dzisiaj publikowanych wypowiedzi, bywalcy poznańskich i zamiejskich ośrodków wypoczynku postulują wprowadzenie innowacji raczej drobnych, możliwych do zrealizowania. Uwagi te kierujemy przeto do

raibskiego” — odc. 8: 9.10 J. Hofman — Kone, D-dur na mandolinie i orkiestrę; 9.35 Mówi officer śledczy; 9.50 Złoty Orfeusz 68... w Bułgarii; 10.10 600 sekund z zesp. J. Szczygi; 10.20 Znasz li ten kraj? — reportaż; 10.40 Koncert muzyki uniwersalnej; 11.20 „Fatalny ładunek” — opow. 11.40 W. A. Mozart; „Galimatias musicum” — Quodlibet KV 32; 12.05 Magazyn — Z kraju i ze świata; 12.25 Z nieznanych nagrań ery Swing; 12.45 Promisy części — śpiewa B. Kraftowa i W. Golas; 13 Na ostatniej antenie: 15 Mity greckie; „Herakles walczy z węzłami i lwem” — T. Zieliński; 15.10 Rymy i rytmy: „Noc w Elsynorze”; 15.30 Przeboje ekranu: 15.45 Muzyka a la carte; 16.05 Od zachodu do wschodu słońca; 16.25 Sylwetki wielkich bluesmanów; 16.45 Podróż E. Osmańczyka; 17.05 Quodlibet — czyli o kto lubi; 17.30 „Wichrowe wzgórze” — odc. 5 pow.; 17.40 Jazz z estrady; 18 Ekspressem przez świat; 18.05 Oda do wód — gawęda z nioskami; 18.25 Blues wczoraj i dziś; 18.45 Interpretacje z pierwszych rek; 19 Naokoło świata — O. Budrewicz; „Poznańska dzwonnica” — 5; 19.15 Dla ciebie, dla mnie, dla was; 19.35 Olsztyński Merkury; Ekstraordinaryjny; 20.20 Nowe, nowe i najnowe; 21 Mowa — magazyn literatury; 21.20 Rozszyfrowujemy piosenkę; 21.40 Na poboczu wielkiej polityki — felieton; 21.50 Opera tygodnia — Manuel de Falla: „Krótkie życie”; 22.05 Śpiewa Dalida; 22.15 Pow. w wydaniu dż.: „Łuk Triumfalny”; 22.45 Kwadrans piosenek sugestywnych; 23 Nowe tomiki poetyckie; 23.05 Muzyczna noc; 23.45 Śpiewa K. Sienkiewicz. WIADOMOŚCI: 5, 6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 12.15, 14, 16, 19, 22, 23.50. PROGRAM III: UKF 66.62 MHz oraz fale krótkie pasma 20, 21, 31, 41 i 49 m: 8.15 Owocowe piosenki; 8.35 Muzyczna poczta UKF; 9 „Burzliwe dzieje Morza Ka-

gospodarzy wymienionych ośrodków. Sezon tegoroczny ma już za sobą. Jest zatem sporo czasu do pewnych przemysleń i działań. By w przyszłym roku pobyt we wszystkich ośrodkach kąpieliskowo-wypoczynkowych stał się naprawdę przyjemny.

E. C.

echa naszych publikacji

Patrole MO zapewnią bezpieczeństwo

W związku z informacją w „Głosie” z 9/10 ubm., w której zwracaliśmy uwagę na nieprzestrzeganie przepisów ruchu drogowego na ul. Zwierzynieckiej — Komenda Wojewódzka Milicji Obywatelskiej powiadomiła nas:

„Na ulicę Zwierzyniecką, na od-cinku od ul. Gajowej do ul. Kraszewskiego, celem zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego wysyłane są patrole milicyjne. W stosunku do kierowców naruszających przepisy ruchu drogowego stosowane są sankcje w postaci mandatów karnych oraz wzywają do kolegium karno-administracyjnego — w zależności od stopnia przewinienia”. (tk)

Przegląd nowości wydawniczych

W holu Pałacu Kultury odbędzie się od 9 do 14 bm. 46 już Przegląd Nowości Wydawniczych Miesiąca. Jak zwykle organizatorami przeglądu są: Polskie Towarzystwo Wydawnicze Książek w Poznaniu i Pa-lac Kultury. Przegląd będzie można zwiedzać codziennie w godz. 10-18. (na)

Za zasługi i wkład pracy

W Zarządzie Miejskim TPRP

odbyło się w minioną sobotę spotkanie z obecnym przewodniczącym Komitetu Drobnej Wytwórczości — Jerzym Kusiakiem. Pełniąc do niedawna w Poznaniu funkcję przewodniczącego Prezydium RM, J. Kusiak był przez wiele lat także przewodniczącym Społecznego Komitetu Budowy Parku Braterswa Broni i Przyjaźni Polsko-Radzieckiej na Cytadeli. Na sobotnim spotkaniu zło-żono J. Kusiakowi podziękowanie za dotychczasową pracę w komitecie. Jego olbrzymi wkład w dzieło budowy parku podkreślił w swym wystąpieniu Aleksander Anhol-cer — przewodniczący ZM TPRP.

W uznaniu zasług J. Ku-siak otrzymał specjalnie wy-bli medal Honorowego Przewodniczącego Społecznego Komitetu Budowy Parku-Pom-nika Braterswa Broni i Przy-jaźni Polsko-Radzieckiej. Wre-czono także pamiątkowy me-dal 25-lecia istnienia TPRP. Na zdjęciu: — moment wre-czania medalu J. Kusiakowi (stoi, pierwszy od prawej).

Fot. — K. Przychodzki

OTACZAJCIE DZIECI NALEŻYTA OPIEKĄ, NIE POZWALAJCIE, ABY BA-WIŁY SIĘ ZAPALKAMI

W czerwcu „Pasja wg św. Łukasza”

Pendereckiego Filharmonia odsłania plany sezonu

22 dyrygentów poprowadzi w tym sezonie orkiestrę Filhar-monii Poznańskiej, a 53 solistów przewinie się przez jej estradę koncertową. Wśród dyrygentów zaszyfrowa-nych na nazwiska: Henryka Czyża, Kazimierza Korda i Jose Se-rebriera, a wśród solistów: Rudolfa Kerera, Mariny Jaszy-li, Igora Oistracha, Hiroko Nakamury, Sylwii Mercier, Li-dii Grychotówny, Wandy Wilkomirskiej i Barbary Hesse-Bukowskiej, że ograniczymy się tu tylko do tych najbar-dziej znanych.

Z występów gościnnych, dy-ryktor Łuczak, sygnalizuje od 7 do 9 grudnia orkiestrę sym-foniczną z Plovdiv pod dyrek-cją Rusłana Rajczewa, a wśród monumentalnych realizacji: „Mesjasza” Haendla, „Pasję wg św. Łukasza” Pendereckie-go, „Orfeusza i Eurydykę” Glucka oraz „Christ lag in Todesbaden” J. S. Bacha. Na estradzie Filharmonii Poznań-skiej wystąpi także chór stu-dencki UAM, zaprezentują się też publiczności poznańskie ze spoly kameralne wśród nich or-kiestra kameralna pod dyrek-cją Antoniego Wita oraz Poz-nański Zespół Perkusyjny Jer-zego Zgodzińskiego. Jeden z koncertów styczniowych dedy-kowany zostanie także z oka-żi jubileusza 25-lecia Poznań-skiemu Chórowi Chłopców pod dyrekcją Jerzego Kurczew-skiego.

Sezon rozpocznie Filharmo-nia 11 bm. koncertem e-moll Chopina w wykonaniu człon-ka polskiej ekipy na VIII Mię-dzynarodowy Konkurs Chopi-nowski w Warszawie Piotra Palecznego oraz orkiestry sym-fonicznej Filharmonii Poznań-skiej pod dyrekcją Zdzisława Szostaka. W programie obok Chopina, Passacaglia e-moll Bacha w opracowaniu Respi-gniego oraz „Święto Wiosny” Strawińskiego. 14 bm. z reci-talem fortepianowym wystąpi w Poznaniu pianista radziecki Rudolf Kerer. II koncert symfoniczny w dniach 18 i 19 bm. poprowadzi Renard Czaj-

kowski. Solistą wieczoru bę-dzie pianista Paweł Marcin-kowski. W programie: „Hebry-dy” Mendelssohna, etiudy sym-foniczne Malawskiego oraz „Odwieczne pieśni” Karłowi-cza. Dwa dalsze wieczory w dniach 26 i 27 bm. poświęcone będą dyplomantom poznań-skiej PWSM. Usłyszymy m. in. I koncert fortepianowy Liszta i VIII Symfonię Dwo-rzaka (na pierwszym koncer-cie) oraz Koncert na obój Mo-zarta, oraz koncerty fortepia-nowe Ravela i Mozarta (27 bm). (ob)

sygnały czytelników

Tel. 657-18, godz. 8.30-15

● Pan J. P. z ul. Młostkowskiej skarży się, że Gązownia źle tan-kuje propan-butan do butli. Czy-telnik zapytuje, czy przy na-pelnianiu butli istnieje jakaś kontrola?

● Rok temu wymieniono rury gazowe w ul. Saperskiej. Po za-konczeniu robót naprawiono chod-nik, ale tak, że dziś nie można po nim chodzić — sygnalizuje p. Maria G. Podczas deszczu tworzą się bajora, a gdy jest sucho wy-boje są tak duże, że o wypadek nie trudno.

● Mieszkańcy Osiedla Piastow-skiego 102 pytają dlaczego muszą do swych mieszkań dochodzić przez sterty gruzu, doły i śmieć-niki. Rodzice, którzy zawoła swe dzieci do żłobków nie mogą prze-jechać wózkami, boją się wręcz, bo po tych weterpach dziecko mo-że wypaść z wózeczka.

● Pan G. K. z ul. Czesłosto-wackiej skarży się na bardzo znisz-czony chodnik na ul. Łódzkiej po-stronie Osiedla Szczepana. Dnia 27. 8. 70 na tym właśnie odcinku dziecko pana K. bardzo dotkliwie rozbiło sobie brode, nos i kolana. A winę ponoszą pracownicy Ga-zowni, którzy rozkopali asfaltowy chodnik (szukając rur gazowych). Dziury — owszem — zasypani, ale tak, że właściwie w dalszym ciągu są dziurami, może nawet większy-mi i niebezpieczniejszymi.

...i odpowiedzi

▲ Zakłady Energetyczne Poznań — Teren wyjaśnili nam, że o-swieżenie ulic w Puszczyko-wie jest sprawne z wyjątkiem trzech lamp, które wymagają kompletnej wymiany. Naprawa ich zostanie dokonana w najbliż-szym czasie.

▲ PUPiK „Ruch” stwierdza, że brak na rynku tytoniu fajkowe-go spowodowany jest nieregular-ną dostawą towaru z Poznańskiej Składnicy Wyrobów Tytoniowych. A co na to składnica?

▲ Zarząd Dróg Mostów i Zie-lenii wyjaśnił nam, że „Gazobu-dowa” w najbliższych dniach prze-łoży zapadnięte płyty, nawierzchnię oraz usunie nadmiar ziemi na ul. Przybyszewskiego.

▲ Jeszcze Zarząd Dróg Mo-stów i Zieleni powiadomił nas, że nierówności na nawierzchni przy ul. Grobla 5 zostały usunie-te w dniach 18-20 sierpnia 1970 roku.